

Izloži vsak četrtek in velja s poštnino vred. ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12 50 din., četrtileta 6 50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravitelstvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravištvu sprejema naročnice, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10605. Telefon interurban št. 415.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

52. številka

MARIBOR, dne 13. decembra 1928.

57. letnik.

Na agitacijo za naše časopise.

Proč s protiverskimi listi!

Dober časopis je dandanes potreben v vsaki hiši. Dober pa je za katoličana le katoliški list, ki zagovarja cerkev in vero. Vsak list, ki napada cerkev in vero, ki zaničuje verske resnice in smeši vse, kar je katoličanu svetega, list ki hvali in povečuje druge vere, na primer protestantsko ali pravoslavno vero, ni dober list in takega lista dober katoličan ne sme naročiti. Protiverski listi so v Sloveniji: «Tabor» in «Socialist» v Mariboru; «Nova Doba» v Celju; v Ljubljani pa: «Slovenski Narod», «Jutro», «Domovina», «Nova Pravda», «Jutranje Novosti», «Borba» «Kmetijski list» in cela vrsta drugih časopisov, posebno vsi listi socialdemokratske stranke. Cerkev izrecno prepoveduje protiverske liste. Belgijski škofje so celo izobčili iz katoliške cerkve vse tiste katoličane, ki podpirajo, naročajo in čitajo protiverski tisk. Ker taki listi ljudstvu oropajo vero in pokvarijo odrasle in mladino. Zato pa tudi vsem Slovencem kliče ob Novem letu: Proč s protiverskimi listi iz Vaših hiš! Ne kupujte in ne naročajte jih! Res žalostno je, ako večkrat celo verni slovenski inteligenti naročajo brezverske časopise ali pa jih kupujejo po trafikah in postajah ter s tem ljudstvu dajejo slab vzgled in ga pohujšujejo. Ta slaba navada mora izginiti! Ne vinarja več za brezverske liste!

Naročajte samo krščanske liste.

Naša dolžnost pa je, da na vso moč podpiramo dobre časopise s tem, da jih naročamo, kupujemo in širimo. Naš klic ob Novem letu mora biti: V vsako slovensko hišo dober krščanski časopis! Dobri, krščanski listi med Slovenci so v Mariboru: «Slovenski Gospodar», «Straža» in «Glasnik presv. Srca Jezusovega», v Ljubljani pa: «Slovenec», «Domoljub», «Bogoljub», «Cvetje» in drugi.

Novo leto je pred durmi. Prišel je čas, ko je treba obnoviti naročnino na časopise. Nujno prosimo vse dosedanje naročnike, da pridno porabijo položnice, ki so jih že dobili ter, če le mogoče, še pred Novim letom pošljejo naročnino za «Slov. Gospodarja», za «Stražo» in za «Glasnik presv. Srca Jezusovega».

«Slov. Gospodar stane: celetno . . . 32 dinarjev.
polletno . . . 16 dinarjev.
četrtilletno . . . 8 dinarjev.

«Straža» stane: celetno . . . 80 dinarjev.
polletno . . . 40 dinarjev.
četrtilletno . . . 20 dinarjev.
mesečno . . . 8 dinarjev.

«Glasnik presv. Srca Jezusovega» stane celetno 7 dinarjev.

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.

8. nadaljevanje.

Aleš Blaž je planil po koncu in vrgel list od sebe.

«Kaj —? Čudak —? Ha ha ha —! Kaj vse si bote še izmislili, vi lažnjivi časnikarji! Vsi pojte —! Jaz — čudak?!»

Sunil je z nogo časopis. «Seveda —! Samotar sem bil, posebnež, čudak —! Ha ha ha! Ker niste imeli zmisla za moje potrebe in za moje ideale, dokler sem bil še živ, — ker ste mi zagrenili življenje med vami, sem šel proč od vas. Zato pa sem sedaj samotar, čudak —! Ti bi se bil obesil, obesil bi se bil, pa ne samo samotar postal in čudak, če bi bil toliko grenkobe in razočaranja in stritih idealov doživel, kakor sem jih jaz —!»

Razburil se je in jezno je stopal po sobi. Čisto nič več ni bil plahi, boječi Aleš Blaž, — to je bil drzni, neustrašeni, užaljeni Aleš Blaž, pripravljen na boj do skrajnosti.

Ni mu bilo več za časopise, ne bil bi jih več vzel v roke, da mu ni obviselo oko na debelo tiskanih besedah: «Spomenik nepozabnemu pisatelju!»

Potegnil je časopis iz kupa in bral.

Nekdo se je razvnel v članku, da mora veliki mož dobiti dostojen spomenik. Na najživahnejšem trgu mu ga morajo postaviti. To da je narodna dolžnost. Sramoval bi se naj narod pred tujci, če ne bi s primernim spomenikom počastil spomina možu, ki ga slavi ves svet. Kraljevska akademija sama, je vedel povedati, je že sprožila misel. Natečaj za umetnike bo kmalu razpisan itd. —

Širimo svoje liste!

Ni pa zadosti, da gorej navedene liste sami naročamo in plačamo. Treba je tudi, da te liste širimo med ljudstvom. To je zares apostolsko delo! Zato pa, dragi somišljeniki! Na delo, na vztrajno agitacijo za naše liste, da bodo naši listi v vsaki krščanski hiši. Storite kakor dozda tudi letos svojo sveto dolžnost! Napravite si v vsaki župniji agitacijski odbor za časopise. Ta naj določi za vsako vas ali vsako občino posebne agitatorje, ki gredo od hiše do hiše in zbirajo naročnike za naše liste.

Pri agitaciji za naše liste so se dosedaj vsako leto odlikovali naši župani in zaupniki, posebno gibčni in delavni pa so bili naši mladeniči in naša dekleta, ki so agitirala od osebe do osebe. In na našo vrlo mladino stavimo tudi letos svoje posebno zaupanje, da se bo zavzela za dobro stvar ter opravila trudapolno delo agitacije. Mladičji in dekleta na plan! Na delo za naše liste! Razvijte naj se prava tekma med Vami, kdo bo pridobil za naše liste več novih naročnikov.

Kdaj naj se začne agitirati?

Agitirati treba za naše liste vedno ob vsaki priliki. Posebno pa se določi za Štajersko za agitacijo čas od Božiča do Svetih Treh Kraljev. V teh dneh mora biti agitacija živahna in žilava od osebe do osebe. Nabrane nove in stare naročnike naj nam pošljejo cenjeni agitatorji takoj, da naročniki pravočasno dobijo liste. — Agitatorje in agitatorske odbore prosimo, da nam takoj pišejo po potrebne položnice za odpošiljanje denarja. Poštne in morebitne druge stroške naj si odštejejo od nabrane naročnine. Najboljše je, da se denar pošlje ob enem z imeni naročnikov, ker so potem pomote in zamude izključene in delo v upravištvu je silno olajšano. Kdor pa ne bi imel položnice, pa se lahko posluži tudi poštne nakaznice.

Cesa ne smete pozabiti!

Kdor nam pošlje naročnino, naj na položnico ali nakaznico napiše natančen naslov in pošto ter še dostavi, če je

«star ali «nova» naročnik.

«Stari» naročniki so tisti, ki so list že dozda imeli in ga še dobivajo, «novi» naročniki pa so tisti, ki lista zdaj ne dobivajo. Tudi agitatorji morajo natančno napisati, ali je naročnik, za katerega pošljejo denar, «star» ali «nov». S tem nam prihranijo veliko truda in težav.

Posebnih nabiralnih pol

za agitatorje ne bomo razpošiljali. Agitatorji naj vzamejo navadno polo papirja in naj na njo napišejo nabrane naročnike. Stroške za papir si naj odračunijo.

S tem smo svojim prijtelajem dali potrebna navodila za agitacijo. Zdaj jih pa nujno prosimo, da agitacijo

V zaničljiv smeh je prasnjal Aleš.

«Takile so —! Da bi mi kruha dali v življenju, zato tistikrat niso imeli denarja —. Sedaj, ko sem umrl, se me spominja tista čedna «akademija» —. Seveda —! Za spomenik bo pa imela denarja! Kamen mesto kruha —! Brrrrr —!»

«Pravijo», je nadaljeval člankar, «da hoče sorodnik velikega pokojnika, tovarnar Šime Blaž, sam tudi prispevati veliko svoto —»

«Prej ga ni bilo na spregled —!» je zamomljal Aleš in jezno zavrgel list.

Še enega je vzel v roke.

«Pogreb našega velikega moža!»

Blaža je spreletela mrzla polt —. Bral je.

«Najnovje!» Iz poluradnega vira doznavamo o pogrebu našega slavnega pisatelja tole:

Veliki pokojnik bo izpostavljen v mestni hiši na mrtvaškem odru. Občinstvu bo dovoljen vstop v sredo od 9. do 2. ure. Pogreb bo v sredo popoldan ob štirih. Iz mestnega doma bo šel sprevod v cerkev in od tam na pokopališče. Pogrebne stroške bo poravnala kraljevska akademija prosvete. Natančen spored —. Itd.

Aleš Blaž je skočil na noge s tako silo, da se je prevregel udobni naslonjač v kljub svoji teži.

«To se ne sme zgoditi —! Nikdar in nikoli ne —! Škandal bi bil, sramota bi bila, žaljenje narodnega ponosa —!»

Aleš Blaž je divjal in sopihal po ulicah, za nikogar se ni zmenil, ves strah pred ljudmi ga je minil. Z rokami je krilil, polglasno je govoril.

«Ha ha ha! Tega malopridneža, tega goljufa, — pa bi ga v mestni hiši djali na mrtvaški oder! In narod bi

dobro pripravijo, da jo živahno razvijajo in da od Božiča do Sv. Treh Kraljev preplavijo vse naše občine in vasi z agilnimi, vztrajnimi in požrtvovalnimi agitatorji in agitatoricami. Vsi pa, ki bodo delali za razširjenje naših listov, naj imajo pred očmi, da bodo prihodnje leto zopet občinske in mogoče tudi oblastne in srezke volitve. Najboljša priprava za volitve pa je močno razrišeno časopisje.

Osrednji agitacijski odbor za časopise v Mariboru.

Iz delovanja naših poslancev.

V Zrečah in Konjicah sta v soboto, na Marijin praznik, bila politična shoda SLS, na katerih je govoril poslanec dr. Hohnjec. V Zrečah se je po ranem cerkvenem opravilu zbralo v Kračunovi gostilni veliko ljudi, ki so z največjo pazljivostjo poslušali poročilo poslanca Hohnjeca. Njegova izvajanja o delovanju sedanje srbske vlade, katero podpirajo nemški poslanci, o zlih posledicah centralizma, katerega so zakrivali slovenski demokratje in samostojneži, o popolni nesposobnosti socialne demokracije za rešitev ne samo državopolitičnih, marveč tudi socialnih vprašanj, so poslušalce iznova potrdile v neomajenem prepričanju, da je rešitev Slovenije, slovenskega naroda in vseh njegovih stanov edino mogoča pod zastavo SLS. Gospod duh. svetnik Karba je ob začetku shoda dal poročilo o delovanju krajevne političnega društva «Straža», g. župan veleposesnik Winter pa je ob koncu izrazil zahtevo po podržavljenju advokatov in notarjev in po odpravi odrtije, katero uganjajo nad ljudstvom nekatere banke. — Shod v Konjicah po večernicah, ki se je vršil v hiši okrajne posojilnice ter je bil prav dobro obiskan, je otvoril in vodil mil. g. arhidjakon Fr. Hrastelj. Poslanec dr. Hohnjec je zborovalcem podal jasno sliko težkega in vztrajnega boja poslancev naše stranke zoper krivice, ki jih na vseh poljih centralizem dela našemu narodu. Ta centralizem so ustvarili slovenski demokratje, samostojneži in socialni demokratje in zato so tudi soodgovorni za vse njegove nasilnosti in krivičnosti. Centralizem podpirajo nemški poslanci, ki so poleg srbskih radikalov glavni krivci za vsa ogromna bremena, katera centralizem nalaga Sloveniji in njenim prebivalcem. Dr. Hohnjec je naštel tiste seje, na katerih, in tiste zakone, za katere so glasovali nemški poslanci. Končno je razpravljaj o Radičevi stranki in o drugih strankah, ki so združene v revizionistični zvezi. Zborovalci so poslancu in njegovim tovarišem v Jugoslovanskem klubu izrekli popolno zaupanje. Ob enem so protestiralo zoper upeljavo kuluka v Sloveniji ter tudi sprejeli resolucijo, s katero se ostro in ogorčeno protestira zoper proticerkvene nakane svobodomiselnega učiteljstva, ki hoče duhovnike vreči ven iz šole.

ga hodil gledat, «velikega pisatelja», in slovesno bi ga nesli v cerkev in —»

Dalje ni mogel misliti. Krčevito, blazno se je nasmel. Čulo se je, kot bi bil zajokal.

Ljudje so se obračali za njim, majali so z glavami, to pa tam je kateri dejal: «Menda je znorel, tale dedec —?»

Aleš Blaž ni videl, ni slišal nikogar.

«K njemu pojdem! K Šimenu —! On je moj sorodnik, z njim se najlažje zmenim. Vse mu povem! Kakor sem ga prevaril —. Da je tunko Brglez umrl, ne pa jaz —. In kako sem sebe izdal za Hinkota —.»

Ujezil se je, da je storil tako neumnost.

«Takle sem! Boječ, kadar bi moral biti odločen, — pa predrzen in nagel, kadar bi moral biti previden —! Ne misli na posledice! Kdo ve, kake neumnosti bom še počel v življenju —!»

Stopil je počasneje.

Saj ni več daleč. In postaral da se je, si je pravil, noge ga ne nesejo več tako dobro, naduha ga tlači —. In vobče, čemu bi hitel. Stvar je treba premisliti, da kje spet ne naredi neumnosti.

Kaj bo rekel Šime —?

Spomnil se je na sinočišnji prizor. Pred oči mu je stopil Šime Blaž, njegov «mrzli stric», star, obilen, močen človek, strogega, neprijaznega lica, v črni, žalni obleki, s črnimi rokavicami. Čul je njegov trdi, neizprosni glas.

Spomnil se je, kako ga je brezsrčno spodil iz hiše: «Poberite svoje stvari in pojdite!»

Alešu je zastajal korak.

«Čudno, da človek tako naglo opeša —! Star sem, star! je mrmral. «Ne morem več kakor nekdoj —.»

Čadramska župnija je pretekli teden dobila 4 nove zvonove. V nedeljo, dne 2. decembra, je bila blagoslovitev dveh velikih zvonov (d in fis) za župno cerkev. — Slovesno blagoslovitev je izvršil ter imel lepo, svečanosti primerno pridigo mil. g. konjiški arhidiakon Fr. Hra-stelj. Za boira sta bila g. knez Oton Windischgrätz in gospa Franja Kunej. V nedeljo, dne 9. decembra, pa je bila blagoslovitev dveh novih zvonov pri podružnici sv. Miklavža. Zvona je blagoslovil domači župnik Franc Hohnjec, ki je v poljudnem in navdušenem govoru po-jasnili namen zvonov in dolžnosti kristjana do njih in do cerkve.

16. decembra:

seje

vseh krajevnih odborov Slovenske ljudske stranke na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju!

23. decembra:

občni zbori

vseh krajevnih organizacij Slovenske ljudske stranke na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju!

Podrobnosti

najdete v okrožnici tajništva SLS v Mariboru!

Ivan Štamper, ekonom graščine Ormož:

Naprava in oskrbovanje travnikov.

Dobri travniki so velika dobrota za živinorejo, ki zavzema med vsemi panogami kmetijskega gospodarstva pri nas skoroda prvo mesto. Imamo seveda tudi gospodarstva, kjer se vsa potrebna krma za živino pridelava na njivah, pa vendar bi bila ta gospodarstva na boljšem, če bi imela tudi več dobrih stalnih travnikov. Na dobrih travnikih se pridelava najboljša in najcenejša krma. Razen tega so krmski pridelki na travnikih sigurnejši, kakor na njivah. Travniki so za uspešno živinorejo neobhodno potrebni zlasti v planinskih krajih, kakor nam pričajo travorodne nižine na Angleškem, kjer rede najdražjo in najlepšo živino. Pri nas smo v tem oziru mnogo na slabšem. Vzrok temu je pomanjkanje dobrih travnikov in slaba živinska krma.

Velikega pomena so travniki neposredno tudi za poljedelstvo. Če pridelamo na travnikih obilo krme, dobimo tudi več gnoja, da moremo naša polja boljše gnojiti. Travnike gnojimo uspešno s kompostom, gnojnico in umetnimi gnojili.

Počasi, umerjeno je stopal. Ni več kri... z rokami. Globoko se je zamislil.

«Kaj bo naredil Šime —? Poslušal me bo, s svojimi strogimi, nepremičnimi, trdimi očmi me bo gledal —. In potem —?»

Aleš je v duhu videl, kako ga Šime Blaž, njegov edini sorodnik, sune in brčne iz hiše njegovega očeta. Čul je, kako so se hišna vrata zaloputnila za njim, pognan kakor berač —.

«Ali pa —. Pograbil me bo in me zaprl v eno tistih praznih sob, stražo bo poklical in v blaznico me bo dal odvesti —. Temu le človeku se je zmešalo v glavi, bo rekel, za Aleša Blaža, mojega rajnega nečaka in velikega pisatelja se ima! — O, ta neusmiljeni Šime je vsega zmožen!»

Čisto počasi je lezel. Noge so mu drsale po tlaku. «Utrujen sem! Preveč sem se zaletel izpočetka!»

Pot si je brisal s čela.

Zavil je okrog ogla.

Dolga, samotna ulica je ležala pred njim.

Da, to je njegova ulica —! In tamle spodaj, je njegova hiša, hiša njegovih dedov —!

Aleš Blaž je še naredil par drsavih korakov nato se je ustavil. Srce mu je močno udarjalo. Sopol je.

«Nisem zdrav! In počiti si tudi moram nekoliko! Tak ne bom stopil predenj!»

«Pa še kdove če je tukaj —? Morebiti je pa doma na svojem stanovanju? Kaj bi tudi naj počenjal v tistih prazni, zapuščeni hiši? Saj Hinkotovo truplo so menda že odnesli —. Žive duše ni videti —. Ne bom ga našel Neumnost tole, da sem ga šel sem iskat! Vrnil se bom —.»

S plašnimi, negotovimi očmi je meril dolgo vrsto tihih hiš.

Pri nas imamo travnike, ki potrebujejo v vsakem slučaju temeljitega zboljševanja. Največ jih imamo v nižinah, dolinah in ravninah. To so ponajveč naravni, sami od sebe zasejani travniki in so zato stalni. Ako imajo takšni travniki ugodno lego za namakanje, nam dajejo leto za letom stalne in dobre košnje. Dostikrat pa najdemo v nižavi tudi zelo slabe travnike, ki so ali močvirni, ali premokri, ali pa tudi presuhi. V močvirnih travnikih včasih ne dobimo drugega, nego ločje in bičje, ki je uporabno edinole za steljo. Umetne travnike napravimo iz njiv, ki jih preorjemo in obsejemo s travnim semenom.

Imamo pa tudičasne ali menjalne travnike, ki so v modernem gospodarstvu največjega pomena. Na takšnih travnikih se pridelava razmeroma največ in najboljša krma in zemlja se dobro izkoristi. Njive preorjemo, zasejemo s travnim semenom in kosimo nekaj let, dokler dajejo povoljne košnje. Nato jih zopet preorjemo in spremenimo v njive, na katerih pridelamo potem obilnejše poljske pridelke, ker se je zemlja v tem času primerno odpočila. Seveda je treba takšne travnike večkrat tudi primerno gnojiti. Imamo tudi mnogo travnikov, ki so ob enem sadonosniki. Takšni travniki nam služijo v dvojno svrhu. Kolikor manjši je pridelok krme, toliko večji je dohodek iz sadja. Dobro oskrbovani in gnojeni sadonosniki dajo pod ugodnimi razmerami lahko še več in boljše krmo, nego stalni travniki. Po bregovih nahajamo takoimenovane kočence ali rovtje, katerih je tudi pri nas mnogo. So več ali manj opuščeni in dajejo zato slabe pridelke. Največkrat so taki travniki presuhi ter dajo kvečjemu samo eno dobro košnjo, v poznejšem poletju pa se rabijo za pašnike. Tudi takšni travniki bi se dali zboljšati s primernim obdelovanjem. Visoko na planinah se nahajajo planinske kočence, kjer raste dobra krma. V poštev pridejo za planšarje, ki rede svojo živino s to krmo samo ob ugodnem letnem času, ko se živina more pasti.

Vrednost travnikov zavisi od njih rodovitnosti glede kvalitete in množine trave. Rodovitnost je odvisna od lege, zemlje in podnebja. Najbolj rodovitni travniki so v vlažnih legah in vlažnem podnebju. Rodovitnost zemlje igra tudi pri travnikih veliko ulogo. Največ vredna je težka zemlja, ki je bogata na črni sprstenini in apnu. Zemlja pa mora biti tudi dovolj globoka, zlasti pri detelji, da se rastline boljše ukoreninijo in lažje prenašajo sušo. Poleg naravnih vplivov je za rodovitnost travnikov merodajen tudi način obdelovanja in oskrbovanja.

Z ozirom na rodovitnost zboljšamo travnike veliko lažje, kakor njive ali vinograde. To dosežemo s pravilnim in smotrenim gnojenjem. Postopanje pri gnojenju travnikov je enostavnejše, kakor pri gnojenju drugih kultur, ker gnojja ni treba podoravati. Za gnojenje služijo raznovrstna gnojila. Hlevski gnoj je za travnike manj vredno gnojilo, ker vsebuje navadno premalo fosforove kisline, ki je potrebna zlasti za detelje in stročna zelišča. Z dušikom nasičeni travniki so obraščeni navadno z velikodebnimi plevelnimi in malovrednimi travami. Tam se šopiri čestokrat velika krebuljica, dežen ali lušč in druga taka zelišča, ki bi bila bolj pripravna za kurjavo nego za krmljenje živine. Da se te malovredne rastline preveč ne razmnože, je potrebno gnojiti s fosfornimi gnojili.

S hlevskim gnojem se gnoji v jeseni. Samo star, dobro razkrojen in popolnoma droben hlevski gnoj je uporaben za gnojenje travnikov. Gnoj se enakomerno raztrosi po celi površini ter pusti skozi zimo ležati. Šele na spomlad se zavlači s travniško brano. Nerazkrojene ostanke od gnojja se spravi nazaj pod živino, ali pa porabi za kompost. Ker je gnojenje travnikov s hlevskim gnojem precej

težavna stvar, se ga uporablja rajši na njivah, kjer tudi več zaleže.

Izvrstno domače gnojilo za travnike je kompost. Vrednost njega zavisi od snovi, iz katerih je nastal. Kompost mora biti dobro predelan in popolnoma droben. Z njim se gnoji približno enako, ko s hlevskim gnojem. Razloček je samo ta, da ga ni treba v spomlad skupaj grabiti, ampak ga samo prebramamo in pustimo na travniku. Z dobrim kompostom gnojeni travniki ostanejo dalje časa rodovitni in se zarastejo z gosto travo.

Pepel je tudi dobro gnojilo za travnike, osobito za težko in vlažno zemljo. Cestno blato, apno, lapor in sip iz starega zidu so pripravna gnojila za kisle in mokre travnike. Apno se spaja s kislinami v zemlji mokrotnih travnikov ter jim odvzame škodljiv vpliv. Raztresiti ga je v jeseni ali tekem zime.

Poleg komposta in pepela so umetna gnojila izvrstno sredstvo za zboljšanje travniških pridelkov. Izkušnje nas uče, da se z umetnimi gnojili dosežejo v travništvu neverjetno lepi uspehi. Med najvažnejša travniška gnojila spadajo: Tomasova žlindra, superfosfat, kostna moka, rudninski superfosfat, kajnit in žveplenokisli kalij. Tomasovo žlindro in kajnit sejemo v jeseni ali tekem zime, da se do pomladi zadosti raztopita. Mesto kajnita se rabi z dobrim uspehom 40 odstoten žveplenokisli kalij. Superfosfate trosimo v spomlad, ker se brzo tope. Na 1 ha je treba približno 10 meterskih stotov umetnih gnojil in sicer polovico Tomasove žlindre in polovico kajnita. Če je v zemlji več kalija, je treba Tomasove žlindre nekoliko več (600 kg), kajnita pa manj (400 kg). Žveplenokislega kalija je treba samo po 100 kg mesto kajnita. Superfosfata damo približno toliko kot Tomasove žlindre ali še več. Sploh je Tomasova žlindra za travnike priznana najboljšo gnojilo, ker je učinek dolgo trajen in najbolj siguran.

Z gnojenjem samim pa še ni pomagano, ako nimamo primerne lege in tal. Vlažne lege so sicer najprimernejše, toda ne smejo biti prevlažne. Kakor hitro je travnik prevlažen, začno rasti malovredne kisle trave, kakor šaši in preslice ali celo biček, mavček itd. Razumljivo je, da takšna trava ni kaj prida za živino. Izmed sladkih trav se najde na takšnih mestih včasih še masnica, pisanka, sladika in kraslika. Najrajši pa rastejo po močvirnih krajih preslica, vodenica, mahovi, kalužnice in enake rastline, ki dajejo plevel. Vsakemu kmetovalcu je znano, kako pičli in malovredni so pridelki po takih zapuščenih travnikih. Tukaj tudi gnojenje ne zaleže mnogo, dokler ne odpeljemo talne vode.

Premoker travnik je treba preiskati, odkoder prihaja voda in kamor bi se mogla odpeljati, da bi se travnik osušil. Marsikje bi se voda samo z enim jarkom dala odvesti in bilo bi pomagano. So pa tudi lege, kjer je treba veliko jarkov in odvajanje vode po posebnem za to izdelanem načrtu. V tem slučaju govorimo o drenažiranju travnikov. Ako je kompleks velik in prizadetih več gospodarjev, se vrši drenažiranje navadno s podporo dežele in države. Včasih bi bilo mogoče travnik zboljšati, ako bi se struga mimo tekočega potočiča samo iztrebila in poglobila. S tem bi bila gladina vode znižana. Na drugih krajih bi trebalo mogoče nasuti samo nekoliko zemlje in voda bi izginila.

Lepe uspehe v travništvu dosežemo z namakanjem. To je opažati posebno v krajih, kjer imajo za to ugodne prilike, kakor v severni Italiji in drugod. Pri nas bi se dal travniški pridelok čisto znatno povečati, ako bi napeljali po zimi vodo na travnike. Tekoča voda travnike gnoji, ker vodi mnogo hranilnih snovi s seboj. Posebno gnojilna je voda ob nalivih in dolgotrajnem dežju. Voda, ki teče skozi vas zanikernih vaščanov, je pomešana z gnojnico in zato

Glej —, da, — zares!

Čudno, da je ni prej zagledal!

Na hiši je visela črna zastava —.

Aleš se je stresel od nog do glave. Spomnil se je naznanila v časopisju. Jutri bo njegov pogreb —.

Kri mu je planila po žilah. V hipu je izginila neodločna obotavljivost, ki ga je skorajda že premagala. Zasukal se je na peti in trdo, odločno stopil naprej.

«Ne ne —! To se ne sme zgoditi —! To moram preprečiti, za vsako ceno preprečiti! K njemu moram, moram —! Morebiti je pa vendarle tukaj. Ne, skoraj gotovo da je —. Zavoljo pogreba. Edini sorodnik je, mnogo posla bo imel s pogrebom —. In če ga ni, pa poizvem za njegov naslov. Nekoga je gotovo pustil za varuha zapuščeni hiši —. Najti ga moram —! Vse mu bom povedal, dokazal mu bom, da sem njegov sorodnik, da ga poznam iz otroških let —. Dokazal mu bom, da sem jaz Aleš Blaž, pisatelj, da je umrl Hinko, moj sluga, ne pa jaz —. Verjel mi bo, prepričal ga bom. In če ne —? K založniku pojdem, vso javnost bom spavil na noge zoper njega, časopise —. Ne pa ne —! To se ne bo zgodilo! Skandal, —, sramota —, goljufija —!»

Pred hišo je stal. Brez sape je bil.

Tule nekje mora viseti zvonec —. Da, tule je —. Le brž —!

Pograbil je za ročaj in se ga trdno oklenil, kakor se utopljenec oklene rešilnega droga. Le brž, da ga ne bo odnesel val plahosti in strahu.

Hastno je potegnil.

Znotraj v veži je zabingljalo, otožno, javkajoče. Čul je, kako je odmeval zvonec po praznih prostorih.

Srce mu je bilo kakor kladivo, mrzel pot mu je stal na čelu, kolena so se mu tresla. Noge so silile v stran, po ulici — proč —.

Prijel se je za ročaj.

«Ne ne —! Ne sme se zgoditi! Vse mu bom povedal! Da nisem umrl —. Da je umrl Hinko —.»

Vrata so se odprla.

Mlad človek je stal pred njim, oblečen kakor so običajno oblečeni strežaji, če trenutno nimajo posla krog osebe svojega visokega gospoda in se pečajo s pospravljanjem in snaženjem.

Aleš je kradoma ujel njegov nezaupni, neprijazni, skorajda sovražni pogled.

«Kaj želite?» je vprašal osoren, ošaben glas.

«E — prosim, ali ne stanuje tukaj gospod Smrekar?» je vprašal Aleš plaho in prestrašeno.

Šime Blaž se ni pisal za Smrekarja in Aleš je dobro vedel, da se tako ne piše. Smrekar je bilo le prvo ime, ki je prišlo na misel njegovim plašnim možganom.

«Ne», je odgovoril mladenič in naduto nabral ustnice. «Gospod tovarnar Šime Blaž stanuje tukaj. Ste se zmotili!»

«Oh, oprostite!» je dejal Aleš. «Mislim sem — zdelo se mi je — da je tukaj gospod Smrekar doma. Zmotil sem se. Oprostite!»

In šel je —.

Ni se prepiral sam s seboj, nič si ni očital. Čemu —? Nekateri reči so mogoče na svetu, nekatere pa so nemogoče. In v tistem kratkem hipu med mladeničevim vprašanjem in svojim odgovorom je dobil Aleš Blaž jasno, neovrgljivo spoznanje, kaj je njemu mogoče in kaj nemogoče.

In nemogoče je bilo, da bi bil Aleš Blaž stopil pred šimena in mu povedal: Jaz sem Aleš Blaž, nisem umrl. Hinko, moj sluga, je umrl. Tega šimenu ni mogel povedati. Vobče nikomur ne —.

(Dalje prihodnjič).

nanogo vredna. Zelo koristna pa je voda na suhih travnikih in sušnih letinah. Zemlja se v pomladi napije vode in plitvo vkoreninjene travniške rastline pozneje lažje premasajo poletno sušo. Z vodo na travnikih v pomladi odvrčamo škodljiv vpliv pozne spomladanske slane, ki je travniškim rastlinam zelo škodljiva. Voda zatira tudi razne škodljive živali in mrčese, kakor: miši, črve, mravljinice, bramre in tudi plevelne rastline, kot gladež, podlesek in druge.

Pri namakanju je vpoštovati predvsem kakovost vode. Voda iz potokov, ki tečejo mimo vasi, je najboljša. Studenčnica in voda, ki prihaja iz gozdov, vsebuje bore malo hranilnih snovi in je za namakanje premrzla. Tudi voda iz ribnjakov ni dobra, voda iz močvirja pa je naravnost večkrat škodljiva. Voda iz kemičnih tovarn je za namakanje travnikov neuporabna. Za namakanje najbolj priprava je lahka ali vsaj srednje težka voda, zlasti ako vsebuje več apna. Pri namakanju je paziti, da se napelje voda po celem travniku in vsa zemlja namoči. Preobilna voda se odpelja iz travnika v najbližji jarek ali strugo.

Najboljši čas za namakanje je jesen in zgodnja pomlad. Namakati je v presledkih in sicer tako, da teče voda po dva tedna neprestano na travnik ter se potem ob lepem vremenu ustavi, da se zemlja osuši. Ko se je zemlja nekoliko posušila, se spusti vodo zopet na travnik in to ponavlja, dokler čas dopušča. V pomladi je pri namakanju paziti, da voda ni mrzlejša od zemlje. Ko začne zeleneti trava, je z namakanjem prenehati. Od aprila naprej je pa namakati le ob hudi suši, kar je za rast trave velike vrednosti. Ko je seno spravljeno in se je strn jela sušiti, je dobro travnik do 4 dni namakati.

Travnike namakamo s tem, da voda curlja ali stoji na travniku. Namakanje se vrši popolnoma naravno, ali na umeten način. Naravnim potom namakamo travnik, da odpremo jarke in potoke na zgornji strani travnika in voda se po travniku sama od sebe razdeli in izteka na spodnji strani travnika po jarkih nazaj v potok. Pri umetnem namakanju se voda s pomočjo izkopanih jarkov napelje po travniku kolikor mogoče enakomerno. Za tako namakanje more travnik ležati ugodno in viseti enakomerno. Voda se napelje na travnik po glavnem jarku, ki more stati na najvišjem mestu, da se voda izteka iz njega po celem travniku. Glavni jarek mora biti širok in plitev. Voda priteka v glavni jarek iz potoka, ki mora biti dovolj visoko in ga je mogoče zapreti z močno zapornico, da se voda zavrne v glavni jarek. Ako je voda v potoku prenizko, jo je treba vzdigniti s pomočjo zajemalnih koles ali posebnih pump. Iz glavnega jarka se napelje voda v posttranske jarke, ki leže na tisto stran, na katero travnik visi. Iz teh jarkov teče voda zopet v manjše razdelilne jarke, ki so napravljeni povprek. Ko se ti jarki napolnijo z vodo, se razdeli ta enakomerno preko jarkov curlajoč po vsej površini travnika. Na najnižjem mestu travnika se zbira voda, katere zemlja ni popila. To vodo je treba s posebnim jarkom odvoditi nazaj v potok. Za namakanje v velikem obsegu je treba poklicati inženirja, ki izdelava natančen načrt, po katerem se izkopajo jarki in vrši potem namakanje.

S stoječo vodo namakamo, ako travnik premalo visi. Pri tem namakanju je treba napraviti okrog travnika nasip, da se voda ujame in stoji enako visoko po celem travniku. S takšnim namakanjem se travnik dobro pognoji, ker se iz stoječe vode izloči blato in vsede na tla. S tem se pa tudi zatro škodljive živali v zemlji. Za takšno namakanje je pripravna samo lahka in rahla zemlja. Napeljana voda ostane lahko toliko časa na travniku, da se prikažejo pene, nakar jo je odpeljati. V poletnem času se namaka s stoječo vodo le v suhem vremenu. Pri namakanju travnikov moramo imeti pravico do vode. Napraviti je treba tozadevno prošnjo na pristojno politično oblast. Najlažje se to doseže, če več gospodarjev skupaj namaka in prosijo za vodo, ki je sicer last mlinarjev in drugih obrtnikov, ki imajo ob dotični vodi svoje obrate.

Namakanje lahko travnikom škoduje, če napeljujemo vodo v neprimernem času, ali jih preveč namakamo. Če je spodnja zemeljske plasti neprodorna, je namakanje kot škodljivo opustiti. V pomladi škodujemo tudi, če namakamo z mrzlejšo vodo od zemlje. Namakanje naj služi kot pripomoček za doseg obilnejših dohodkov na tistih travnikih, ki bi sicer dajali le pičle košnje.

Eno važnih opravil je tudi čiščenje senožeti v pomladi. Poravnati je krtine in iztrebiti nadležni plevel. Za to delo nam služijo travniške brane. Najboljši sistem je Lakejeva travniška železna brana. Z brananjem se poruje razven mahu tudi plitvo vkoreninjene plevel, kakor grenkuljica, plazeča zlatica, plazeči shrečnik, razni jetičniki itd. Okopa se tudi nekoliko zemlja, do more zrak do rastlinskih korenin, kar ugodno vpliva na rast trave. Posebne koristi je travniška brana na travnikih, kjer je veliko mahu in težka zemlja. Pograbit se mora tudi šibje in druga nesnaga, ki se je nabrala ob povodnji itd. Z brano se dela, predno začne trava zeleneti.

Po zanemarjenih travnikih raste vse polno grmovja. Tam se nahajajo stara mravljišča, ki ovirajo košnjo. Razven tega se vgnezdi na takšnih travnikih mnogo plevela, ki je lahko celo strupen. Vse to jemlje travi prostor in manjša pridelek. Zategadelj je smeti odstraniti, grmovje izkrciti, mravljišča razkopati in zemljo raztrositi po travniku. Izrjavati je tudi ves plevel, ki izpodriva dobre trave. Med najbolj nadležen plevel prištevamo jesenski podlesek ali ušivec, ki cvete v pozni jeseni in požene pomladi iz tal temnozeleno listje, sredi katerega tiči rjava, na tri dele razcepljena glavica. To je plod, ki je poln drobnega in strupenega semena. Glavica se odpre pred košnjo, tako da je seme ob košnji že raztrošeno. Radi tega je potrebno, da se pomladne rastline porujejo. Najboljša odpora proti podlesku je uničevanje čebul, ki tiče globoko v zemlji. S priostrenim železom se vbada v zemljo, da se čebule ranijo in potem gotovo segnijo. K strupenemu

plevelu še prištevamo pikasti mišjek ali smrdljivec, ki raste kraj potokov na močvirnih mestih, krvavi mlečnik, ki raste najrajši blizu zidovja, in razne druge mleče.

Med nadležni plevel spada nadalje širokolistni trpotec, ki zavzema veliko prostora in ne daje nobene posebne krme. Enako škodljiv je gozdni regrat, ki raste s svojim dlakavim listjem po tleh. Škodljiv je tudi dveletni dimek ali zajka, navadni regrat, travniška kadulja ali divji žajbelj. Na travnikih rastejo še kislice, škrobotec ali lošč in travniški črnilec. Zelo nadležen je trnasti gladež in na vlažnih mestih preslica in vodenika, katero je uničevati najlažje z osuševanjem. Kjer nam delajo deroči potoki škodo z odnašanjem in izpodkopavanjem zemlje, se moramo zavarovati proti temu z utrjevanjem obrežja. Breg utrdimo lahko z debelim kamenjem, katerega nasujemo ob bregu. Za utrditev brega se obnese prav dobro razno grmovje, kakor vrbe in jelše. Ponekod rabimo močne kole, ki jih prepletamo z vrbovim šibjem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ob koncu pretečenega tedna so bili v parlamentu zopet divjaški prepiri in sicer radi razmer v Bosni. — Bosanski poslanci muslimani so iznašali nasilje, zlorabe in strankarske sleparije, katere uganjajo radikali po Bosni. Muslimanom so čvrsto pomagali tudi poslanci zemljoradnikov — bosanski Srbi — ter dokazovali, da Bosna ne dobi iz Beograda drugega, kot nežnosna bremena, nesposobne uradnike in strankarske priganjače ter da se ji še to jemlje, kar si je poprej pod Avstrijo s težkim bojem priborila. Radikali so hoteli preko vsega tega preiti na dnevni red ter sami svoji vladi izglasovati zaupanje. Par navzočih opozicijskih poslancev so hoteli dejansko napasti in poslušalci iz galerije so morali poseči vmes, da preprečijo pretep.

Veliko zadrego vlade so prav spretno izrabili turški poslanci iz južne Srbije ali Džemijet. V finančnem odboru so prvič glasovali proti vladi ter stavili svoje pogoje z grožnjo, da bodo odslej naprej vedno proti, če jih vlada v par dneh ne sprejme in ne izpolni. Vlada si je morala vnovič kupiti Džemijet in dala bo 30 milijonov dinarjev za odkup zemlje, ki je bila begom odvzeta.

Na seji odbora za pogodbo z Avstrijo je govornik Jugoslovanskega kluba orisal skrajno predrznost vlade, ki hoče za svoje napake naprtiti vse posledice ljudstvu v Sloveniji in Dalmaciji. Predočil je težek položaj onih zadrug na Štajerskem, ki so morale vlagati svoj denar v rzezh poljedelskih zadrug v Gradcu in ga ravno radi raznih naredb naše vlade niso mogle pravočasno dvigniti. Sedaj pa naj zamenjajo predvojno avstrijsko krono v razmerju 8 D za 100 predvojnih avstrijskih kron. S tem bo upropaščenih mnogo zadrug. Občutno škodo bodo trpeli tudi trgovski krogi in bančni zavodi.

Finančni odbor še razpravlja o proračunih za posamezna ministrstva, a najbrž se bo zopet začelo z dvanajstinami. Z ozirom na to, da finančni odbor in parlament ne bosta mogla končati proračunske razprave do novega leta in ker so bila vsa tozadevna pogajanja brezuspešna, se je finančni minister odločil, da bo predložil finančnemu odboru dvanajstine za januar, februar in marec. Finančni odbor bo vsled tega moral prekiniti razpravo o proračunu in začeti razpravljati o dvanajstinah.

Postopanje vlade z državnimi uslužbenci je že pravi škandal. Sedaj jih urejuje in deli po novem zakonu v razrede. Za to bo potrebno še več mesecev in dokler to ne bo gotovo, tudi ne bo novih plač. Vlada obljublja sedaj uradnikom, da bodo lahko dvigali predujeme na nove plače, ki se bodo potem odtegovali če bi kdo več dobil kot pa znaša zvišanje.

V GRČIJI

v največji napetosti čakajo na volitve. Zadnji čas je bilo zopet več krvavih spopadov med republikanci in monarhisti. Rumunski vladni listi se zelo bojijo za grškega kralja, zeta rumunskega vladarja in vedno povdarjajo, da bo naša država z vojaško silo posegla v grške notranje razmere ter da bi bil prvi korak tega vmešavanja zasedba Soluna. Naša vlada vedno taji vse take namene, pa bo gotovo mnogo na tem, ker to napovedujejo rumunski listi in ker je znano, kako deluje vpliv Rumunije.

RAZMEJITEV MED ČESKO IN POLJSKO.

Stalno mednarodno razsodišče v Haagu je zaključilo svoje četrto zasedanje. Na seji je podala v navzočnosti vseh 12 sodnikov odločitev glede spora med Českoslovaško in Poljsko v vprašanju Javorine. Sodišče je izreklo, da je bilo vprašanje rešeno že z odločitvijo poslaniške konference z dne 28. julija 1920, ki definitivno ureja obmejna vprašanja ter da sklep poslaniške konference iz leta 1922, na katerega se opira Poljska, ni veljaven. Javorina, katero so še vedno zahtevali Poljaki, je priznana Češki in s tem so končno določene meje med Češko in Poljsko.

PRED RAZPUSTOM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA.

Te dni je obvestil Mussolini ministrski svet, da ima kraljevo pooblastilo za zaključek zasedanja zbornice in senata. Še dan poprej se je vobče smatralo, da pride do rednega zasedanja in da se bo razpravljalo med drugim o ženski volilni pravici. S pozornostjo so pričakovali Mussolinijev govor o mednarodnem in notranjem političnem položaju. Z zaključkom zasedanja padejo

sedaj vsi zakonski predlogi, ki so bili zbornici predloženi in poslanci izgubijo imuniteto. Kaj še vse snuje Mussolini, se ne ve. Da bi ostal kar naenkrat brez posebne pooblastila, katero nujno potrebuje za svojo fašistovsko vlado, ni verjetno. Ako se je res hotel izogniti kritike s strani socialistov in popolarov, potem tudi ni verjetno, da bi se sedanja zbornica in senat še sestala. Morda sledi razpust zbornice v kratkem in vodstvo državnih poslov si bo že znal urediti Mussolini po svoji volji, da ne bo njegovo diktatorstvo čisto nič omejeno. Da bi se on povrnil k običajnim parlamentarnim odnošajem, tega ni pričakovati, ker bi v takih razmerah italijanski fašizem propadel mnogo poprej nego bo tako, ko nadaljuje svojo pot z zametavanjem parlamenta rizma.

Splošno se smatra, da se parlament sploh ne bo več sestel, ampak, da bo v prvih mesecih prihodnjega leta razpuščen in nato razpisane nove volitve za april in maj.

Zaključek zasedanja je prišel popolnoma nepričakovano in je v vsej javnosti vzbudil silno osuplost.

PO VOLITVAH V ANGLIJI.

Danes teden v Angliji izvedene volitve so dale sledeči izid: Konservativci — vladna stranka 245, delavska stranka 192, liberalci 152 in male stranke 15 mandatov. Od lani je vladna stranka izgubila 92 mandatov — delavci so pridobili 48, liberalci pa 35 mandatov. Naj se sedaj sestavi vlada kakor hoče, glavno je to, da so z veliko močjo delavske stranke zavarovane vse socialne pridobitve in da se bo moralo na tem polju delati naprej. Če bo delavska stranka tudi v opoziciji, bo imela vendar povsod odločilno besedo in tudi v zunanji politiki se ne bo odločevati brez nje.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Mehika je nesrečna država, ki ne more priti do miru. Po poročilih iz Veracruga je izbruhnila v posameznih delih vstaja proti sedanjemu predsedniku Obergonu. Uporniki so pregnali vse vladi zveste državne funkcionarje. Uporniško gibanje se razveta na devet pokrajin in ima svoj centrum v petrolejskem ozemlju. V Veracruz je prispelo več poslancev, da skličejo kongres in imenujejo novega začasnega predsednika. Okoli 6000 upornikov prodira proti glavnemu mestu republike, nad 15000 pa jih zapira vse poti, ki vodijo v Veracruz. — Predsednik Obergon je odločen zatreti upor z orožjem.

MARIBORSKA POROTA

je začela z zasedanjem dne 10. decembra. Prvega dne se je zagovarjala Marija Jeremič, ki je bila obdolžena, da je zažgala gospodarsko poslopje, last njenega sina. Ona in njen mož Ivan sta prepustila sinu posestvo že let 1921. Ko je oče umrl, se je sin oženil in z snaho je prišel v hišo tudi prepri. Med sinom in materjo je vladalo napeto razmerje, ki je bilo vzrok mnogim tožbam. — Mati mu je večkrat v prepri zagrozila, da ga bo že uničila; dne 7. septembra pa je v navzočnosti snahe zavpila: «Čakaj, me boš pomnil». Nato je odšla iz kuhinje proti gospodarskemu poslopiju, v katerem se je kmalu pojavil ogenj, ki je v trenutku zajel celo poslopje. Ivan Jeremič je s težavo rešil samo živino. Mati njegova je bila obdolžena požiga, toda je tajila in porotniki so jo tudi rešil vsake krivde.

UBOJ.

Dne 11. novembra se je zagovarjal Marko Bohanec, obdolžen uboja. Neko nedeljo v septembru so popivali v vinotoču pri Mali Nedelji brata Lovro in Marko Bohanec in brata Franc ter Tomaž Zemljic. Iz vinotoča so odšli v gostilno, kjer so našli Franca Fras, s katerim so imeli že dalje časa napeto razmerje. Že prej so mu grozili, da ga bodo ubili. Frasa, ki se je po izpovedbi prič hotel v tej gostilni z njimi pomiriti, so napadli s pestmi. Marko Bohanec mu pa je porinil nož v hrbet. Ranjenec je par trenutkih izdihnil. Obtožen Frasa se zagovarja s popolno pijanostjo, vendar ga je porota obsodila na pet let ječe.

Mlad ropar.

Na zatožni klopi je sedel 19 letni Štefan Pozvek iz Brezovcev v Prekmurju, samski poljski delavec, ki je znan kot delomržež, ki rad živi na stroške drugih, zraven pa je fant zelo nasilen in nevaren. Zagovarjati se je moral radi dveh slučajev ropa. Dne 26. julija je oropal posestnika Miha Žilavec, katerega je vodil kot kažipot skozi gozd. Tu ga je napadel in mu odvezel 1400 K. Žilavec ga ni poznal, pa ga za to ni prijavil. Dne 11. avgusta pa je Pozvek oropal na enak način posestnika Januša Dani, 60 letnega starca brez leve roke. Odvezel mu je listino z vsebino 40 dolarjev in 7000 kron. Oblasti so roparja hitro izsledile in tudi Žilavec, ki je svoj slučaj je prijavil, je spoznal v njem roparja. Pred poroto je obdolženec tajil vsako krivdo ter izjavil, da je denar, ki so ga našli pri njem, lastnina njegovih bratov in sester, kar se je pa izkazalo kot neresnično. Razprava je bila v svrhu zaslišanja novih prič preložena.

CELJSKA POROTA.

Dne 4. decembra t. l. se je začelo v Celju letošnje jesensko porotno zasedanje. Na vrsto je prišlo devet slučajev.

Težka telesna poškodba.

Kot prvi se je zagovarjal Anton Pšeničnik radi težke telesne poškodbe. Pri kuhanju koruze pri posestnici Terziji Jagrič v Piršnbregu je prišlo do prepira med Martinom Žitnik in Vinkom, Antonom in Francetom Pšeničnik, katerega je povzročil Martin Žitnik v vinjenosti. V prepri je Anton Pšeničnik potegnil nož ter sunil Žitnika

v oko, da mu je izteklo. Pšeničnik se je zagovarjal s silobranom, pa je bila razprava radi natančnejše preiskave preložena.

Star tat.

Friderik Glöckel, rojen v Nürnbergu v Nemčiji, je bil zaposlen kot sedlar pri trgovcu Florijanu Gajšek v Loki pri Zusmu, potem pa pri Edvardu Zupanu na Pristavi. Ko je dobrodu spoznal vse razmere, je pri obeh vlomil in odnesel veliko blaga. Obsojen je bil na dve leti ječe, po izdržani kazni bo pa kot inozemec izgnan.

Uboj.

31letni Jožef Megla, posestnik v Sopotah, je ubil svojega tasta Franca Plevnik. Megla se je na Plevnikovo posestvo priženil in postal solastnik ženinega posestva, stara dva sta si pa izgovorila užitek. Megla je začel kmalu pijančevati in je večkrat izjavil, da bo svojega tasta ubil. Nekega dne so res našli starca mrtvega, ubijalec ga je tako pretepel, da mu je zlomil 13 reber in prizadjal še več drugih težkih poškodb, radi katerih je tast umrl. Obsojen je bil na tri leta ječe.

Uboj v Senovem.

Dne 30. septembra t. l. je prišlo v Senovem v restavraciji med gosti: Ivan Hlebec, Karel Skoberne, Alojz Boh, Franc Pirc in Ivan Petan do pretepa. Pri tej priliki je Alojz Boh z nožem lahko poškodoval dva tovariša, Ivan Hlebec pa je nato pobil Boha z lato iz plota, da je obležal nezavesten. Bohov svak Labotar je to videl, pa je oddal tri strele v zrak, Franc Pirc in Ivan Petan pa sta stekla za njim in ga gonila po cesti. Petan se je takoj vrnil, Pirc pa šele čez nekaj časa, Labotarja pa so našli težko ranjenega. Vsled ran je drugo jutro umrl, dognalo se pa je, da ga je »zaštihak« Pirc. Porotniki so zanikali vprašanje uboja, potrdili pa vprašanje o težki telesni poškodbi, naker je bil Pirc obsojen na 10 mesecev ječe.

Pet let ječe za posilstvo.

Dne 15. septembra t. l. se je vračala 51letna Ema Č. iz Ojsterske vasi proti Braslovčam. Na potu jo je dohitel 25letni posestnikov sin Ivan Babič iz Parizelj. Po kratkem razgovoru jo je napadel, vrigel na tla ter po hudem boju posilil. V obrambi mu je ženarazpraskala obraz in ga ugriznila v roko, on pa jo je davil za vrat in raztrgal bluzo. Potem ji je vzel še 80 kron in jo pustil na cesti. Orožniki so hitro Babiču dokazali nasilje, ker so našli njegovo obleko povajano, roke in obraz razpraskan, imel pa je še ukradeni robec od Eme Č. pri sebi. Porotno sodišče ga je obsodilo na pet let težke ječe.

Mlad ubijalec.

Komaj 18letni Ignacij Koprivnik, posestnikov sin od Sv. Kunigunde v konjiškem okraju, se je zagovarjal pred poroto radi uboja. Dne 18. novembra t. l. se je na sejmu v Oplotnici v gostilni sprl s 30letnim posestnikom Jožetom Kovčec. Kovčec je sunil Koprivnika z nogo, njegovega strica Rošerja pa je pobil s stolom. To je Koprivnika tako razjezilo, da je potegnil nož in udaril dvakrat po Kovčetu, ne da bi gledal kam. Zadel ga je v trebuh in Kovčec je po 24 urah vsled vnetja trebušne mrene umrl. Po storjenem zločinu je nagovarjal ubijalec strica Rošerja, da naj prevzame en sunek z nožem na sebe, česar pa mu stric ni hotel storiti. Koprivnik je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker so porotniki vprašanje uboja zanikali.

Alkohol, povzročitelj uboja.

Na dan Vseh svetnikov je prišlo v gostilni Fr. Kocmana v St. Rupertu nad Laškim do pretepa med vinjenimi fanti. Pretep sta povzročila brata Zeme, ki sta brez vzroka napadla in pobila na tla fanta Leskovšeka. Iz tega se je razvil splošen pretep, v katerem je neki Verbovšek s težkim polenom udaril Ivana Zeme po glavi, da mu je počila lobanja in je radi tega drugi dan umrl. Verbovšek je pred sodnijo dejanje tajil, priče so ga pa precej obremenile. Porotno sodišče ga je obsodilo na 18 mesecev ječe.

Zopet uboj.

Dokaz moralne propalosti, ki je zavlada med mladino, je posebno jasen radi številnih ubojev, ki se dogajajo na deželi. Pred celjsko poroto so se obravnavali kar štiri slučajni uboja, katerega je povzročil večinoma alkohol. Dne 6. decembra se je zagovarjal Ignac Korun radi uboja, ki ga je izvršil v ljubosumnosti. Ubil je Ivana Napotnika, ko je v nedeljo, dne 4. novembra t. l., spremljal s svojim bratom Francem kmetsko dekle Cecilijo Martinc od Robidove gostilne v Gaberjih proti njenemu domu v Plešivcu. V Velunji je postal pri gostilni, dočim je njegov brat Fran spremljal deklico še naprej. Naenkrat so Franca napadli trije fantje, ko pa je Ivan hitel na pomoč bratu, ga je udaril rudar Ignac Korun z drvo tako po glavi, da je drugi dan umrl. Obdolženec je že od prej znan kot nasilnež, pa tudi med razpravo se je vedel izzivajoče. Obsojen je na tri leta težke ječe.

Korupcija med cariniki.

Pred poroto se je dne 7. decembra zagovarjal carinik celjske carinarnice Evgen Grünwald in Židje Rafael Levi, Izak Finci, Izak Baruh in Izak Levi. Ti štiri židje so poskušali vtihotapiti iz Nemške Avstrije cigaretni papir in saharin, ki je tam znatno cenejši, pa so zato podkupili carinika Grünwalda z 30.000 dinarji in zlato uro, da je označil v vagonu vtihotapljeno blago za zacarinjeno, ne da bi on imel sploh pravico blago zacarinjevati. Ponaredil je tudi potrebne listine. Slučajno je celo afero razkrila zagrebška železniška policija in tihotapci so z brezvestnim carinikom vred romali v zapor. Pred poroto so bili obsojeni: carinik na tri mesece, židje pa vsak na dva mesca ječe. Ker so kazni že odsedeli v preiskovalnem zaporu, so bili takoj izpuščeni.

Tedenske novice.

Samostojni so se zopet osmešili pri Kmet. družbi. Odkar je šel samostojni ravnatelj Kmetijske družbe Gustav Pirc prostovoljno v smrt, so morali samostojnejši izročiti vodstvo družbe našemu pristašu g. profesorju E. Jarcu. Izguba predsedniškega mesta jih je močno grizla in njihovi kolovodje so sklicevali protipostavno občni zbor družbe, na katerem so se hoteli polastiti predsedniškega mesta. G. prof. Jarc je svaril samostojne, naj ne uganjajo čisto protizakonitih kozlov, a vsa svarila so bila zaman. Slednjič je prišla zadeva o sklicevanju nepostavnega obč. zbora Kmetijske družbe od strani samostojnih v odločitev predsedstva pokrajinske uprave. Predsedstvo je razsodilo in odločilo, da je ta samostojni občni zbor neveljaven in ravnatoko neveljavni tudi vsi sklepi tega občnega zbora. Okrajna glavarstva bodo po nalogu pokrajinske uprave obvestila o tem še posebej vse posamezne podružnice s posebnimi dopisi. Slabostojni mesarji in birtji so dobili od pokrajinske uprave pošteno zaslužen dolg nos. Mesarji in birtji se razumejo na meso in pijačo, a razlaga pravil in zakonov sta jim španska vas.

Organizatoričen tečaj za orlovsko ekspoziuro Maribor se vrši od 17.—22. t. m. v dijaškem semenišču v Mariboru. Vsak odsek mora poslati vsaj enega udeleženca. Prinese naj s seboj kôc in eno obrisačo. Tečaj je veličaven za razvoj orlovske misli na naši severni meji.

Čudne razmere v Apački kotlini. Iz Drobčinc smo prejeli dopis, ki nam razkriva jako čudne razmere, ki vladajo v tamošnji šoli. Dopis se glasi: V naših krajih, ki leže na meji in so najbolj ogroženi od tujeja življa, bi se moralo gledati vsaj na to, da bi bile šole, v katerih se vzgaja mladina, čisto narodne, da se mladina navzame narodnega duha, ki ga je v teh obmejnih krajih tako malo opazati. Med tem pa je v naši občini ravno nasprotno. Imamo 4 razredno osnovno šolo, na katero je prišel za šolskega vodjo mož, ki je vse prej, nego narodnjak in ki pridno podpira tujerodno nadvlado v raznih občinah. Ta šolski vodja je namreč tajnik kar v štirih občinah. Vidi se zanemarjenje šole od šolskega vodje, pa tudi v občinah ni gospodarstvo najbolj vzorno. Ljudje morajo plačevati kazni, ker sedanji občinski gerenti in šol. vodja ni strank obvestil o predpisanih naredbah, občinske ceste so pod psom, vodni jarki niso očiščeni, kar so občani ob priliki zadnjih povodnih bridko občutili. Sedanjega vodjo so spravili demokrati kot svojega zvestega privrženca na to mesto. Napravili so ga za gerenta dveh občin, dasi o občinskem poslovanju nima niti pojma. Da se izkaže hvaležnega demokratom, preganja Slovence, ker so baje klerikalci in protežira Nemce. Pred volitvami v občinske odbore je sestavil sam kandidatne liste in pridno agitiral za ono, na kateri so bili sami najhujši Nemci. Njemu se imamo sedaj Slovenci zahvaliti, da nimamo nobenega zastopnika v občinskih odborih občin, kjer on odločuje. Tak mož ne spada nikakor na mejo in mora se ga odstraniti iz sedanjega mesta.

Ustanovni občni zbor Stokovne zveze tobačnih trafikantov za Slovenijo se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m., v Ljubljani na Rimski cesti v gostilni pri Mraku. Vsaka podružnica je zavezana poslati vsaj enega delegata.

Mariborske novice. Praznik kat. dijaštva, 8. december, so proslavili mariborski dijaki zelo slovesno. Zjutraj so se udeležili skupno z akademiki in Orli sv. obhajila in svete maše, potem so imeli ob 11. uri dopoldne pri č. šolskih sestrah slavnostno zborovanje, zvečer ob 5. uri pa je priredil dijaški Orel v dvorani kazine krasno uspelo telovadno akademijo, katere se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. — Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo novega okrajnega glavarja. V ponedeljek je prevzel posle glavarstva dr. Vončina, dosedaj glavar v Novem mestu. Za nekaj časa ga še zastopa vladni tajnik Poljanec. — Zagonetne smrti je umrl v nedeljo po noči čuvaj zvonolivarne Nassimbeni in drugi, Franc Robič. Zjutraj so ga našli v njegovem stanovanju ležečega na tleh, s kosom klobase v rokah. Prvotno se je mislilo, da je umrl vsled zastrupljenja, pri raztelesenju pa se je dognalo, da se je zadušil s koščkom klobase, ki mu je obtičal v sapniku. — Priporočljiv advokat je dr. Rosina v Mariboru, kar se vidi iz naslednjega: Slovenski mesar Kramberger je hotel prositi pri demokratski posojilnici v Narodnem domu za posojilo 25.000 dinarjev. Da bi to posojilo za gotovo dobil, je šel k dr. Rosini, ki je načelnik te posojilnice, in mu je zagotovil, da bo posojilo dobil. Prošnjo pa je posojilnica odbila in Kramberger ni dobil posojila. Vkljub temu mu je dr. Rosina zaračunal za ničevno posredovanje 4000 (re: ci in piši: štiritisot) dinarjev, ali 16.000 kron! Ker ni mogel plačati, je dal zarubiti njegovim staršem vole. Ti so v strahu, da ne bi izgubili volov, plačali zahtevano svoto. Razven odvetniških stroškov so plačali Krambergerjevi še stroške rubeži in sicer 1680 dinarjev, tako da je stala Krambergerjeve samo prošnja za posojilo pri liberalni posojilnici nič manj nego 5680 dinarjev, ali 22.720 kron. Dr. Rosina ni noben revež, ampak zelo premožen odvetnik. Tako postopanje ga pa »lepo« priporoča zlasti kmetskemu ljudstvu, katerega že davkarija več kot preveč odira. Ravnokar označena Krambergerjeva zadeva z liberalnim denarnim zavodom in oderuškim demokratskim advokatom kliče kmetskemu narodu: Varuj in ogiblji se liberalnih posojilnic ter hranilnic, ki so samo voda na nenasitne mljne oderuških demokratskih advokatom!

Cerkvena slovesnost pri Gor. Sv. Kungoti. Dne 8. decembra 1923 je za našo župnijo velike važnosti. 25. Marijinih hčera je bilo slovesno sprejetih v dekliško Marijino družbo. Družbeni oltar so dekleta z vencji ozaljšale, a nad prekrasnim kipom Brezmadežne blesti velik napis: »Vsa lepa si, in madeža ni na Tebi.« Ozaljšano z zelenjem je bilo tudi župnišče, od koder se je ob 2. uri

popoldne pomikala lopa četica kandidatinj, na čelu prekrasna družbena zastava v cerkev, kjer je pred Marijinim oltarjem nad vse ginljivo, razložil preč. gospod profesor Ernst Trstenjak pomen Dekliške družbe in nje visoko dostojanstvo. Ginljiv je bil prizor, ko je domači g. župnik blagoslovil lične svetinje s trakovi in razdelil sprejetim na novo, med tem, ko so pevci zapeli tisto večno lepo »Trenutek je prišel vesel« in so jo peli, dokler je trajalo razdeljevanje družbenih svetinj. Marsikatera je plakala, in veliko mater, ki je bilo navzočih pri tem slovesnem trenutku, se ni moglo zdržati solz. A po dovršenem opravilu zapela je družba s spremljevanjem orgel veličastno himno Marijino »Poveljuj moja duša gospoda!« — Čast vam, gornjekungoška dekleta, le stanovitne in zveste ostanite svoji nebeški materi, ki ste si jo na tako slovesni način izbrale, neustrašeno pred celo župnijo za svojo zavetnico in mater. — Sedaj pa prihajajo mladeniči in prosijo sprejema v fantovsko Marijino družbo. Dosedaj se jih je že do 15 oglasilo. Fantje, večjega veselja Brezmadežni ne morete storiti, kot da stopite tudi vi pod njeno zastavo; tako bodo veseli vaši starši, ponos boste šentkungovške župnije a krona vsega pa mirna zavest, da ste cvet svoje mladosti posvetili Jezusu in Mariji. Le korajžno po tej poti z Bogom in Marijo.

S sekiro je bil napaden. Ivan Dvoršak, posestnik v Ješenci pri Mariboru, je živel s svojo ženo v neprijaznosti, ker mu je postajala vedno bolj nezvesta. Zaradi tega je nastal večkrat prepir, žena pa je postajala zadnji čas tako hudobna, da mu ni dala niti več hrane. Ko je prišel v oni usodepolni noči Dvoršak od dela izmučen domov, se je ravnatoko zgodilo. Prosil je ženo: »Daj mi večerjo«, nakar mu je zadržala: »Tebi ne dam ničesar več!« Ko jo je prosil za ključ od shrambe, da si sam nekaj skuha, mu tudi tega ni hotela dati, pač pa ga je poslala v sobo, češ: »Le pojdi noter v sobo, ti bom dala kruha!« Revež, nič hudega sluteč, je stopil v izbo, kjer ga je doletela nesreča. Takoj ko je stopil skozi vrata, so planili na njega njegova žena in njeni dve sestri. Nezvesta žena ga je zgrabila za roke, da se ni mogel braniti, tast pa je z besedami: »Zdaj pa le ubijmo hudiča, potem pa ga kar nekam zavlecimo«, udaril nesrečneža s sekiro trikrat po glavi. Ko bi ga previdnost božja ne čuvala, bi gotovo tam pod udarci izdihnil svojo dušo. Njegova izvanredno krepka narava mu je dala še toliko moči, da se jim je izvil iz rok ter zbežal ves v krvi k županu, ki ga je takoj prepeljal na njegov dom v Rogozo, kjer je bil takoj previden s sv. zakramenti, nakar ga je rešilni voz prepeljal v mariborsko bolnišnico.

Resnica o italijanskem blagu. Nedavno smo sijajno manifestirali zoper italijanska nasilja, pa 80 od 100 manifestantov je bilo oblečenih v — italijansko blago! In trgovci, ki so z nami demonstrirali, naročujejo naprej italijansko robo za nas! V prodajalni bi moralo imeta tako blago tudi ovoj s firmo: »Cocolori«, ali kako že; pa naši trgovci to odstranijo, da se ne ve, odkod je. To naj te ne moti! Poglej, ko kupuješ blago — štof, cajg ali platno — proti luči ga podrži in skozi boš videl, skoz to italijansko sakovino! Angleško blago, če ga krojač zmoči, malo »skupaj skoči«, potem pa drži »na večno«; italijansko blago pa ti »razide« po parkratnem pranju, kakor mezdra. Nedavno sem kupil italijanski barhent, že davno ga ni; češki barhent pa je po parkratnem pranju gost, mehke in topel kakor jirhovina. Pri angleškem in češkem blagu ne vidiš skozi; takega kupi, to bo najizdatnejša demonstracija! Na Dunaju, v Pragi in drugod vidiš v izložbah vseh večjih trgovin napis: Nimamo italijanskega blaga! Kje pa je pri nas kaj takega?!

Bilo srečno! (Dopis od Sv. Urbana pri Ptuj.) Zadnje dni pred adventom smo imeli pri Sv. Urbanu pri Ptuj dveh odlični poroki. Ženila sta se sinova naših dveh cerkvenih ključarjev in županov g. Konrad Belec in g. Franc Hauptman. Oba sta prišla na ugledne in bogate kmetije k spoštovanim in poštenim ljudem: g. Konrad Belec v Ločič k Krambergerju in g. Franc Hauptman pa v Desence k Bračičevim. Želimo jima srečo v novem stanu in da bi ostala tako odločna naša somišljenika kakor sta gg. očeta! Bilo srečno!

Povzročitelj tožbe je prejel plačilo. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V zadevi, od katere so bili Kelc Ivan, Belšak Anton, Gabrovec Mihael, Kranjc Jakob in Debeljak dne 23. m. m. pri ptujski okrajni sodniji oproščeni, je bil njen povzročitelj proti svojemu predstojniku in župniku Janezu Vogrin, bivši cerkovnik in organist Ferdo Kristl dne 30. m. m. obsojen na 250 dinarjev globe ter v plačitev dveh sodnijskih obravnjav in dveh pravnih zastopnikov.

Orlovsko prireditve pri Sv. Marku niže Ptuj. Naš orlovski odsek bo vprizoril v nedeljo pred Božičem, dne 23. t. m., ob pol treh popoldne v posojilnici priljubljeno igro »Mlinar in njegova hči.« V glavni vlogi gostuje član Ljudskega odra iz Maribora in ker imamo spretno režijo, obeta biti igra prav zanimiva.

Smrt vzornega moža. Poročilo od Sv. Jurija ob južni žel. Pri nas je preminul Anton Vrečko, p. d. Pintar, na Pesnici v 78. letu starosti. Blagopokojni je bil dobro znan duhovnikom, katere je kot kaplane spremljal vsako leto od Božiča do Sv. Treh kraljev po obširni tukajšnji župniji po hišnem blagoslavljanju, ki je pri nas v navadi že celih 45 let. Po svoji naravi je bil zelo vesel in je rad pripovedoval nedolžne šale. Bil je celih 45 let cerkveni ključar pri Sv. Rozaliji. Za to cerkev je posebno veliko storil, dal jo je lepo prenoviti na znotraj ter na zunaj. Dolgo vrsto let je bil naročen na »Gospodarja«, katerega je zvesto prebiral. Tudi svoje otroke je lepo preskrbel in za njegovo trudapolno in požrtvovalno delo mu bo Vsemogočni gotovo zvest plačnik!

Smrt vzorne matere in gospodinje v Smarju pri Jelšah. Na Marijin praznik dne 8. t. m. smo spremili k večnemu

počitku pridno gospodinja in vzgledno krščansko ženo in mater Ano Jecl. Bila je mirnega značaja, dobra duša. Gotovo ji je bil Bog obilen plačnik. Za njo žaluje mož Matija, večletni župan in bivši član krajnega šolskega sveta, ter zvest pristaš SLS, plakata tudi dva otroka, sin in hčerka. Vsem kličemo prijatelji in znanci: Bog Vas tolaži in upajte, da se za vedno enkrat zopet združite nad zvezdami!

Umrla je stara in ugledna gospa. V Dramljah je dne 10. t. m. umrla v starosti 92 let mnogospoštovana gospa Neža Sket, učiteljeva vdova, mati tukajšnjega trgovca in poštarja g. Alfonza Sket. Vsem znancem in prijateljem se priporoča v blagi spomin! N. v m. p.!

Novice od št. Jakoba na Kozjaku. Naš novi posestnik Franc Borovnik, p. d. Šuklar je šel v Vitanje po svojo življensko družico Alojzijo Krajnc, p. d. Skoflečko, ter jo 26. novembra peljal pred oltar, da mu ona pomaga prenašati skrbi in bremena obširnega posestva. Iskreno pozdravljena in dobrodošla pri nas. Obema pa kličemo: Na mnogo srečna leta! — V kupo svetovskega veselja pa je kanila kaplja žalosti. Stara Cesarica, Ana Borovnik, mati starega Šuklarja, sedanjega Pušnika v Kozjaku je isti dan v 89. letu svoje starosti zatisnila svoje trudne oči. Kot najstarejši ženski v župniji so novi svonovi prvokrat peli nagrobno žalostinko. Naj v miru počiva. Dne 2. decembra smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva Janeza Ramšak, 69 let starega bivšega posestnika lepe in ugledne Ramšakove hiše v Strmcu. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb. Koliko je dobrega storil v 18 letih kot odbornik občine Dobrna in v šestih letih kot šolski odbornik, je že našel zapisano pri Bogu. Koliko se je trudil pri zidavi naše farne cerkve, našel je plačilo. In kako boguvdano je pričakoval smrt — nam vsem v zgled. Mir in pokoj njegovi duši. — Po več kot enoletnem prizadevanju in blagohotni pomoči finančne kontrole v Mislinju je cerkvena gostilna vendar dobila staro tobačno trafiko nazaj. Doslej v celi občini Kozjak ni bilo niti ene trafike in so morali naši tobakarji v št. Florjan po tobak. Sedaj ga imajo blizu. Tudi posestnikom iz Lesa in deloma iz Strmeča je dobava tobaka s tem zelo olajšana in smo finančni upravi zato zelo hvaležni. Sedaj pa tobakarji vseh vrst: le pridno prihajajte po to žlahtno zelišče in prinašajte svoji nepobojljivi stari navadi vsak dan svoj žgalni dar. Da bi le tako drag ne bil, kaj ne?!

Pn. župnijskim uradom javimo na razna vprašanja, da se dobijo tablice za zakristijo z imeni papeža in škofa v Cirilovi tiskarni v Mariboru po D 2.50 komad s poštnino vred.

Jaslice po najrazličnejših cenah, raznovrstni kinč in božično drevesce, prešan in svileni papir, pisemski papir, molitvenike, povestne knjige in mnoge druge predmete, primerne za božična darila, kakor tudi božične in novoletne razglednice so na razpolago v Cirilovi tiskarni v Mariboru po najnižjih cenah.

Gospodarstvo

KMETIJSKA DELA V MESCUI DECEMBRU.

Doma na dvorišču in pri živini. December je zimski mesec, v katerem se na kmetih navadno malo dela in vsled številnih praznikov mnogo praznuje. Toda pameten gospodar ne miruje, četudi ves zimski čas, traja prvega adventa mraz. Opravljajo se zimska hišna dela, kakor pletenje košev za listje in košaric za sadje. Popravljamo gospodarsko orodje, kakor pluge, brane, ospalnice in okapalnike, vile, motike, sekire itd. Ob koncu mesca zaključimo letne gospodarske račune in napravimo bilanco. Po izvršeni inventuri se lahko prepričamo, ali smo v tekočem letu napredovali, ali nazadovali. Nabavimo po potrebi nove računске knjige za prihodnje leto. Mešajmo žito, koruzo in drugo zrnje, da ne splesni v shrambah. Zveplajmo sadne kleti in prebirajmo sadje vsaj enkrat na teden, da ga obvarujemo pred gnitjem. — Otroci se veselo drsanja na prvem ledu, ker največje dežje je veselje, ko te izpolnijo se želje. Paziti moramo na nje, da se ne prehlade v snegu, ali v nezadostno zakurjeni izbi. — Perutnino je dobro krmiti, zlasti, ako je zapadel sneg. Govedo spuščajmo večkrat na prosto, da se izprehodi. Ne napajajmo živine s premrzlo vodo, ker to škoduje.

Kjer griček bil poleti zeleneč,
tam mladež brhka zdaj se sanjka,
doline senčne krije sneg blesteč,
od drsanja se fantič vrača.

V vinogradu. Prireajmo mešanico ali kompost iz gnojja, naplavine in različnih odpadkov, ki bi sicer ostali neizrabljeni. Dovažajmo zemljo na vinogradne nasipe (sepe). Ob ugodnem vremenu kopajmo jesensko kop, ki naj bo zvezana z gnojenjem vinograda. O gnojenju vinogradov smo govorili v 50. številki »Slovenskega Gospodarja.« Krpajmo nastale luknje v mlajših nasadih s prvovrstnimi enoletnimi cepljenkami, ki jih obrežemo šele spomladi. Polagajmo vlačanke in grobanice, ako jih imamo. Vlačanke so enoletne rozge, ki jih polagamo na mesta, kjer hočemo vzgojiti mlado trsje. V naslednjem letu, ko so pognale dovolj korenin, da se morejo same prehranjevati, jih odrežemo od svoje matične rastline. Ker vlačanke že prav kmalu napade trina us, jih je uporabljati samo za izkrpavanje starih nasadov, ki jih nameravamo v najkrajšem času obnoviti. Grobanice so enoletne trine mladice, ki jih položimo na prazna mesta tako, da ostanejo z matično rastlino še nadalje v zvezi. Giede trpežnosti in odpornosti proti trtni usi so zategadelj grobanice boljše od vlačenk. Rigolajmo za nove nasade. Pri tem skrbimo za odvod talne vode s pomočjo drenažnih cevi, da preprečimo poznejše neljube plazove. V svrhu lažjega obdelovanja in dostopne je poskrbeti za dovozne ceste in pota ter pustiti dotična mesta, ki pridejo za to v poštev, nerigolana.

V sadonosniku. Gnojimo sadno drevje s hlevskim gnojem in z umetnimi gnojili. Kopajmo jame, ki naj bodo pol metra globoke in 2 metra široke. Starejše drevje očistimo mahu in skorje ter namažimo z apnenim beležem ali pa z drevesnim karbolinejem, mlajše pa vrhu tega obdajmo še z drevesnimi omoti, da ga obvarujemo pred zajci in drugimi poškodbami. V decembru je najlepši čas, da pregledamo sadno drevje ter porožemo vso na drevju ostalo zapredeno listje in gnilo sadje. Vse to sedaj lažje opazimo in brez težave odstranimo ter sežgemo. S tem zatiramo najuspešnejše razne škodljivce, ki prezimujejo na sadnem drevju. Na malih vejicah najdemo tu in tam v mične obročke zloženo zimsko jajčeca od prstenčarja in zlatoritke. Takšne vejice je treba odrezati in sežgati. Enako odstranimo po nekaterih krajih na sadnem drevju se nahajajoči ptičji lim, ki spada med največje rastlinske zajedalce sadnega drevja. Drobnejše veje odrežimo z limom vred, na debelejših pa ga izrežimo prav v živo ter rano zamažimo s cepilno smolo ali katranom. Naročimo sadno drevje že sedaj, da dobimo lepša drevesa in zanesljivo blago. Dokler ne zapade sneg, je še vedno čas za setev sadnega semena, ker je jesenska setev boljše od spomladanske. Če pa nismo imeli v tem času primerne prostora, vložimo peske med vlažno zemljo ali pesek v posode, ki jih postavimo čez zimo na hladno, da seme preveč ne sklije. Zima je najpripravljen čas, da izkopamo staro, onemoglo sadno drevje in drevesne šore. Ob slabem vremenu pa pripravljajmo kole in druge sadjarske potrebščine, da ne tratimo s tem dragega spomladanskega časa.

Na polju in travnikih. Orjimo jesensko praho. Deteljšča gnojimo z gnojili, ki ne vsebujejo dušika (kajnitom, Tomasovo žlindro). Preorjimo vrtnike ter izvozimo zemljo po celi njivi. Preorjimo vse njive, ki jih preplavlja voda ter napravimo iz njih travnike, bodisi stalne aličasne. Nadalje spremenimo v travnike vse mokre in močvirne njive, kjer je zemlja vsled važnosti ugodna za pridelovanje krme. Dobro je tudi preurediti v travnike vsa oddaljena polja, ki jih radi prevelike oddaljenosti težko obdelujemo. Napačno je, ako pustimo njive, da se same zaledinijo in preurede v senožeti. Takšni senožeti dajejo potem več plevla, nego trave. Zatorej je njive preorati in obsejati s primerno mešanico detelj in trav. Podrobneje o tem predmetu bomo napisali v eni prihodnjih številkih.

V gozdu. Izsekavamo mlade lesove. Podirajmo staro drevje in sekajmo drva za kurjavo. Razločujemo golo in prebiralno sečnjo. Pri goli sečnji podiramo vso drevje po vrsti in prostor nanovo pogozdimo. To je najboljši način pogozdovanja starih šum, katerih vsakoletni prirastek na lesu je premajhen, da jih še nadalje obdržimo. V takih šumah je prebiralno sečnjo na vsak način opustiti.

Na vrtu. Dovažajmo sladko sprstenino ali kompost za zboljšanje vrtnе zemlje. Rigolajmo in opravljajmo sploh vsa zemeljska dela, dokler to vreme dopušča. Krmimo ptice-pevke, ki nam pomagajo zatirati različni mrčes na zelenjavi in na sadnem drevju. Rastline v prezimovalnih prostorih je večkrat pregledati in po potrebi zaliti z mlačno vodo. Krtice na vrtu je pokončevati s pomočjo lovilnih loncev. Vrtnice je pokriti z listjem, predno pritisne oster mraz.

V kleti. Dolivanje novega vina in snaženje sodov okrog pilk, da se ne zarede očetne glivice, ki povzročajo cik. Koncem meseca pretočimo vino prvokrat, ako je zavrelo in se sčistilo. Sicer pa med prvem pretakanju med drožami in čistim vinom ni treba polagati baš ostre meje, ker je mlado vino v tem času z ozirom na boljši razvoj še kolikor toliko na drožah navezano. Ugodnega vpliva kvasnih glivic na mlado vino, ko je vrenje dovršeno, prav gotovo ne poznamo še popolnoma. Vemo samo, da je vino, ki je ležalo na drožah dalje časa, na okusu mnogo boljše, nego vino, ki smo ga pretočili takoj po glavnem vrenju ter ga ob tej priliki ločili od njegovih usedlin. S pretakanjem pa tudi ne smemo čakati predolgo. Ko so kvasne glivice dovršile svoj posel, zapadejo trohno, kakor vsaka organska snov, pri čemur se tvorijo snovi, ki kakovost vina lahko poslabšajo ali celo popolnoma pokvarijo. Zategadelj je vino pretočiti, še predno so se začele kvasne glivice razkrajati. Ta čas nastopi pri slabih vinih poprej, nego pri močnih, kjer visoka množina alkohola vino varuje pred pokvarjenjem. Pri pretakanju ne pozabimo na zvepljanje sodov, ki naj služi kot pravilo pri tem poslu. V kleti skušajmo ohraniti zadostno toplino, ki naj ne pade v najhujši zimi pod 12 stopinj C.

V čebelnjaku. Če nastane kateri lep in solnčni dan, je odpreti izletišča, da čebele napravijo izlet ter se osnažijo. Pred panji je sneg odstraniti ter položiti slamo ali deske, da čebele pri izletanju ne popadejo na tla in v sneg. Čebela, katere pade v sneg, je zgubljena. Njeno življenje je končalo. Ona se je ohladila in umrla. Umen čebelar pri posameznih izletiščih večkrat prisluškuje, da-li je roj popolnoma miren ali ne. Zasliši li kakšno brenenje v njem ali nemir, je to znamenje, da v panju nekaj ni v redu. Vzrok nemira more biti glad, žeja, pomanjkanje svežega zraka, ali pa kakšni škodljivci, ki se je vrnil v panj. Ako izletišče ni bilo zamašeno z rešetko, tedaj se je mogoče priklatlila v panj miš, ki najde na satovju svoj zaželjen prigrizek. V takšnem slučaju ponese mo panj na topel prostor, ga pregledamo ter odstranimo nedostatek. Pregledajmo stare satnike in čebelarsko orodje in popravimo vse, kar ni v redu. Obenem izdelujmo nove satnike in medstene ter naročimo vse potrebščine za prihodnje leto. Ob koncu leta izračunajmo vse dohodke in izdatke, da moremo razvideti, da-li smo v čebelarstvu napredovali ali nazadovali.

V decembru prazniki se kar vrste,
Božične dni, otrok nedolžnih god;
Miklavža se nešteti veselo,
Ko pride blagoslovlat mali rod.

Dnevnik računске kmet prebira,

Knjige čita solarček pri hiši;

S tem obzorje dušno si odpira

In srca viharje zle utiši.

Vekoslav Stampar, kletar, Vinaria, Ptuj.

K članku »Gnojenje vinogradov.« V št. 50 »Slov. Gospodarja« z dne 29. novembra t. l. je pisec članka »Gnojenje vinogradov« v predzadnjem odstavku kritiziral postopanje vinogradnikov, ki podkapaajo gnojila v jarke. Po njegovem mnenju naj bi se gnoj podkopaval enako kot vršimo to delo na polju. To znači približno toliko, kakor da naj se gnoj pri vsaki motiki spravlja v zemljo in z njo pomeša. Ta način gnojenja utemeljuje s tem, da so drobne trne koreninice razširjene po vsej zemlji okrog trsa in iščejo hrano povsod, kjer jo morejo dobiti. Mnenju gospodarja clankarja se v celoti ne pridružujem, čeprav njegova posamezna izvajanja ne smatram napačnim. Res je, da segajo trne koreninice daleč naokrog ter so takorekoč razpredene od trsa do trsa po vsem vinogradu, vsled česar je tudi potrebno, da je vsa zemlja enakomerno gnojena. Toda ne morem si predstavljati, kako bi bilo treba zemljo kopati, da bi se gnoj porazdelil tako enakomerno, kakor je bil raztrošen na površju zemlje. Če hočemo gnojilo pri vsaki motiki spravljati v zemljo, tedaj ne moremo preprečiti tega, da nam ostane nekoliko gnoja nezasutega, ne glede na to, da bi bilo takšno delo samo po sebi zelo težavno in počasno. Treba je torej vsekakor delati jarke ter v nje nasipavati gnoj. Jarke napravimo najboljše po celi črti od enega trsa do drugega in ne samo na sredih med črtami, kakor se ponekod dogaja. Da se gnoj lepše porazdeli, napravimo dva ali še več jarkov med posameznimi črtami. Deževnica izpira hranilne snovi iz gnoja v nagnjenem vinogradnem terenu po vsej zemlji enakomerno ter jih dovaja najmanjšim trtnim koreninam v prehrano. Radi tega tudi ne obstoja nevarnost, da bi se koreninice razvijale samo na mestih, kjer smo podkopali gnoj. Če je g. pisec navedenega članka menil enako, tedaj naj blagovoli oprostiti mojo pripombo, ako pa si zamišlja kak drugi način podkopavanja gnojil, naj svoje naziranje natančneje opiše in utemelji. — Vekoslav Stampar, kletar »Vinaria«, Ptuj.

KATERA KOKOŠ NESE MARLIJIVO?

Skoraj glavni dobiček, ki ga skušaš sploh doseči s kurjerejo, so jajca. Kdor nima dobre zveze z večjim mestom, kjer more v gotovih časih svojo pitano perutnino oddati za dobro ceno, bo gledal na to, da mu vržejo kokoši vsaj jajca. Na mestnih trgih bolj povprašujejo po jajcrah, kakor po dragi perutninski pečenki, katero si zamorejo privoščiti le bolj izvoljeni.

Naše hišne gospodinjice se pri perutninski reji navadno ozirajo tudi na to, ter nudijo odjemalcem večinoma okusna ter redilna jajca, čeravno so naši kapuni in bulardi svetovno priljubljeni.

Vprašanje pa nastane: katera kokoš nese marljivo, oziroma: od katere smeš upati, da bo nesla pridno? — Splošna zunanja znamenja glede leganja marljive kokoši so: rdeči greben, rdeča ušesca ter živahne oči. — Izkušnja tu navadno tudi potrjuje. Vendar vselej ta znamenja niso zanesljiva in merodajna.

Veliko več so to znamenja, da je kokoš sploh zdrava, in jih pri zdravi kuri vselej najdeš. Ako pa je zadnji del kokoši dobro razvit in okrogel, predvsem zbočen pod trebuhom, smeš upati, da je ali bo kura zmožna pridno nesti, če jej drugače glede postrežbe nudiš potrebno. Tudi tiste kokoši baje nesejo pridno, ki imajo ob straneh grebena močno perje in čimbolj ko jim perje stoji pokonci, kakor bi nosile na glavi ščetko, tem bolj pridno nesejo. Od takih kokoši pričakujejo kurjerejci 182 jajc na leto. Ni dvomiti, da ima to opazovanje svojo dobro plat. Če ti kokoši tu in tam natančno opazuješ — kar poredko vidimo, ta znamenja res vidiš na onih, ki so marljive glede leganja, in redna kontrola, koliko je znesla ta ali ona kokoš na leto, bo to naziranje potrdila.

Če hočeš torej spoznati hišna gospodinja, kako pridne da so in bodo njene kokoši, naj jih opazuje, če ji dovolijo količkaj vsakdanji opravki. Posebno na večer, preden kokoši sfrčijo na kol v kurniku, jih opazuj. Vse one kokoši, ki si poiščejo svoje prenočišče najprve in gredo zgodaj spat, so lene v leganju jajc in jih izključijo od nadaljne reje. Nasprotno pa živalice, ki še, ko se je začelo mračiti, na trati po dvorišču in drugod krog domačega poslopja imajo opravka preko glave, brskajo in poberejo vsako zrnce ter so na vse zgodaj že na nogah, kokoši iščejo in kokodakajo, pri redkih izjemah marljivo nesejo.

Najlažje živalce opazuješ v času, ko jih zvabi topel dež na prosto. Marsikatera kokoš pri pohlevno topleni dežu, čeravno je mokra črez in črez po perju, skrbno prehodi vse prostorčke in si išče deževne črve in ne bo s polnim grlom vrnila se poprej, nego je legel mrak. To gibanje jo obvaruje pred nezdravo debelostjo, organi ostanejo zdravi in hrana, ki si jo je po svoji naravi sama izbrala in sestavila, jo nagiba, da pridno nese.

Od takih kokoši vzami vselej jajca za valitev, ker ta dobra — kurja lastnost preide tudi na mladiče. — (Dalje prihodnjic. Kurjerejec iz samostana).

ZADNJA RAZPRAVA O POMNOŽITVI V KORENINI PRISTNE VRTNICE.

Razne načine pomnožiti v korenini pristne vrtnice sem navedel dosedaj v treh neposredno sledečih člankih v »Gospodarju«:

Slovensko srce je takorekoč zaljubljeno v cvetlice sploh, toliko bolj še v vrtnico — najlepšo med njimi. Ne

morem dovolj pogosto ponavljati ter povdarjati: vrtnica je kraljica vseh cvetlic!

Cislane čitateljice »Gospodarja« mi torej ne bodo zamerile, ako se mudim pri vrtnici že tako dolgo — zlasti pri njeni pomnožitvi. In če sem tuintam segel tudi nekoliko globokeje, kakor bi bilo potrebno za podeželske gojiteljice vrtnic, gotovo ni škodovalo. Tudi v tem članku si dovolim nekoliko prekoračiti mejo ter si ogledati vrtnarje po pokliču, kako si skušajo pomnoževati v korenini pristno vrtnico.

V spomladi od polovice mesca aprila, majnika in junija pomnožujejo vrtnarji razne mesečne vrtnice: hermozo in tudi remontanke (večkrat cvetoče vrtnice) na prostem pod milim nebom.

Izvolijo si peščeno zemljo, ki jo dobro prekopljejo in pognojijo. Ko so enkrat mesečne in druge vrtnice, katere hočejo pomnožiti, odcvetele, jih odrežejo, kakor kaže: na tri oči ali bolj na dolgo, in odrezane vejice, ki so dozorele popolnoma, porabijo za natiče. Posameznim natičem pustijo 3, 4 do 5 oči ter jih usadijo 10 cm drug od drugega. Zemljo sedaj pridno čistijo ter zalivajo, ker zemlja se ne sme med tem, ko poganjajo korenine, izsušiti.

Večina teh natičev požene korenine ter vzrastejo v močno cvetoče rastline, ki začno že cveteti po leti in v jeseni vračajo skrb ter trud z lepim cvetjem. Ta-le pomnožitev je najbolj pripravljena, pa tudi vsako dekle, ki si želi vzgojiti v korenini pristno vrtnico, si jo lahko samo vzgoji na ravnokar opisani način. Toliko zemlje jej preostane kmalu na vrtu, da si usadi v svoje veselje par natičev, truda pa tudi ni treba veliko, da je zemljica vselej očiščena plevla ter ima dovolj vlage.

V jeseni, ko si svojim vrtnicam zmanjšala krono, da jih lažje prezimiš, si morala prirezati ali odrezati marsikatero vejico. Teh vejic nisi pobrala ter zvezala v butarce in usadila v klet v pesek, bodisi, ker si mislila, da potem pozabiš priskrbeti potrebne vlage, bodisi, ker ti klet ni na razpolago. Sprejmi blagohotno ta-le nasvet:

Od druge polovice oktobra do polovice novembra natiče, ki si jih pridobiš od odrezanih vejic, usadiš tudi lahko na prosto. Vrtnice, ki jih želiš pomnožiti na ta način, morajo biti trpežne, kakor: remontanke, mahovke (Moosrosen), mesečne vrtnice in druge. Posamezne natiče doreži 25—30 cm na dolgo, tik pod spodnjim očesom jih odreži, vtakni jih v majhne jamice in zemljo potlači dobro krog in krog. Čez zimo pokrij natiče s kompostom ali s pepelom, da jih ne vzdigne mráz iz zemlje. Tako pokriti natiči remontanke prenesejo 12 stopinj mraza.

Drugo delo spomladi pri teh natičih je: zalivati zemljo, čistiti jo plevla in tuptam jo zrahljati.

V korenini pristno vrtnico končno pomnožiš s koreninami, katere odvezameš že od korenini pristne vrtnice. Te-le korenine prireži 5—6 cm na dolgo in položi jih nekoliko po strani v cvetlične lonce. Korenine pokrij s kompostom (zemljo iz gnojne grede) 1 cm visoko in postavi jih na toplo. Korenine rade poženejo in nato jih presadi ali v druge cvetlične lonce, ali pa spomladi na gredo. Po tem navodilu v zimskem času vzgojene vrtnice cvetejo že mesca maja in junija, kakor: mahovke, glorija de Dijon, malmaison, madame Berard so za ta način pomnoženja ustvarjene kakor nalašč.

Glavni čimtelji pri pomnožitvi v korenini pristne vrtnice ostanejo pri vsakem načinu vselej sledeči: zemeljska toplota, svetloba, vlaga in dobra zemlja, da voda lahko odteka pri zalivanju.

Ponudil je »Gospodar« v štirih številkah zaporedoma razna navodila o pomnožitvi ali vzgojiti v korenini pristne vrtnice. Na razpolago so ti dana. Izvoli si ono navodilo, ki ti ugaja ter s katerim upaš, najbolj sigurno doseči veselje: gledati v korenini pristno vrtnico pred seboj. Si si vzgojila prvo, vzgojila si boš drugo, tretje in še več.

(Dalje prihodnjic. — Samostanski vrtnar.)

ZITNI TRG.

Cene so vsled zadnjih poplav zopet nekoliko poskočile. Pšenico so začeli kupovati mlini po visoki ceni, ker bodo zaloge moke pred Božičem lahko razprodali. Okrog Donave so kupci kupovali žito za Dunaj. Slovenija potrebuje letos precej žita, posebno za Božič, in bodo naši trgovci kupovali moko v Banatu. Vsekakor bo umestno, se z moko preje oskrbeti, ker bo cena še gotovo poskočila. Prodalo se je pa v Sloveniji precej fižola za izvoz v Italijo. Sicer pa je promet na žitnih borzah precej slab in mogoče se bo po Božiču začela živahnejša trgovina, ker prerokujejo nekateri, da bodo cene po Božiču zelo padle. Cene v tem tednu so približno sledeče:

Moka nularica 545—550 din., dočim se je dobila v preteklem tednu še po 520 din. za 100 kg.

Pšenica je istotako poskočila, tako da se je prejšnji teden plačevala po 320, sedaj pa jo ponekod ponujajo po 350 din. in še višje.

Koruzna ima čvrste cene. Dovoz na tržišče je bil vsled preplavljenih dovoznih žil malenkosten. Cena stari koruzi 232, novi 220 din. za 100 kg. Kupovali so jo največ trgovci za prehrano pasivnih krajev, ker je italijanska koruzna moka postala dražja in ne pride več toliko v poštev.

Ovsu se cena ni dosti spremenila. Cena slavonskemu ovsu 225—230 din. za 100 kg.

Fižol. Promet živahen, posebno bela vrsta se je zelo kupovala. Postavljenega v Postojno plačujejo laški trgovci po 600—650 din. za 100 kg. Pisani fižol se ne prodaje v taki množini.

Na svetovnem žitnem trgu je v zadnjem času vladala Amerika, letos pa prihajajo neugodna poročila o žetvi. V Južni Ameriki, kjer je sedaj žetev, je vreme zelo deževno, kar bo znatno vplivalo na ameriško konkurenco. Nasprotno pa prihajajo iz Avstralije vesti o odlični žetvi, vendar za Evropo pride avstralsko žito malo v poštev, razven v

Angliji. Evropski žitni trg si vedno bolj pridobiva Rusija, ki bo kmalu izpodrinila Jugoslavijo, Rumunijo in Poljsko, ki so dosedaj diktirale cene. Posebno Nemčija, ki ima sklenjeno trgovsko pogodbo z Rusijo, dobiva zadnje čase samo rusko žito. Bolgarska mlinarska industrija ima veliko naročil iz Rusije za mletje ruske pšenice, moka pa gre večinoma v orijent. Italija skuša s trgovskimi pogajanjmi doseči ugodnosti v nakupu žita, ki bo potem cenejša, kakor jugoslovansko.

Hmelj. XXXV. poročilo Hmeljarskega društva o hmeljski kupčiji vobče. Živahnejša hmeljska kupčija je vztrajala tudi v prvem tednu decembra. Velikemu povpraševanju se je komaj zadostovalo, kar je povzročilo, da so se cene dnevno dvigale. Prodalo se je 4—500 starih centov po 3700—3800, naposled celo po 3900 čK za 50 kg. Za hmelj iz leta 1922 je bilo tudi nekaj povpraševanja, a vendar se cene niso dvignile in se je plačevalo 2800—2900 čK za 50 kg. Konečno razpoloženje skrajno čvrsto. — Savez hmeljarskih društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88 din., 100 francoskih frankov stane 475—477.550 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1245—0.12475 din., za 100 čehoslovaških kron 258.50—258.75 din., nemške marke ne notirajo, za 100 laških lir 383—383.75 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.4750 centima. (1 centim je 1 para.) Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 1.50 točk.

MALA OZNANILA.

Pekovskega učenca sprejme moderno urejena pekarija v obmejnem mestu. Triletni učni čas, cela oskrba, zraven majhna plača za nabavo obleke. Oglasiti se je pri paromlinu J. Zadavec v Središču ob Dravi. 1304 2—1

Pekovski učenec se sprejme pri Kotnigu, Maribor, Aleksandrova c. 31. 1302

Iščejo se vničarji s 4—5 delavnimi močmi. Zglasijo se naj med božičnimi prazniki pri oskrbništvu »Strassenhof« na Plavču, pošta Zg. Sv. Kungota nad Mariborom.

Iščem samostojno delajočega, samskega, treznega, marljivega lončarskega pomočnika v moških letih za popolno izdelovanje vsakovrstne posode in kmetskih peči. Pojude in točneje poizvedbe pri J. Rupnik ml., Vitanje pri Celju. 1299 2—1

Cerkovnik, vajen vsakega dela, se sprejme pod dobrimi pogoji. Kje, pove upravništvo »Gospodarja.« 1292 3—1

Hlapec se sprejme v župnišče, starejši ali mlajši moški, ki je vajen pri živini in navadna gospodarska dela. Plača dobra. Kje, pove upravništvo »Gosp.« 1287 2—1

Učenca za trgovino iz boljše hiše zšolsko izobrazbo, močne postave išče Rud. Pevec, Mozirje. 1297 2—1

Hlapci, oženjeni, k konjem in volom, se sprejmejo pri oskrbništvu gospodarstva v Strnišču, pošta Strnišče pri Ptuj. 1283 2—1

Sprejme se za prihodnje leto dobra, zanesljiva oseba, ki se razume na vsa hišna dela in zna dobro kuhati v gospodinjstvu brez otrok. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Le-pa služba« na upravn. 1277

Sprejmeta se: za čuvanje 1 konja za jahanje zanesljiv in trezen, samski hlapec, prednost ima, kateri je pred vojno služil pri topništvu ali pri dragoncih, ter zanesljiva in poštena, pridna služkinja za vsako delo v gospodinjstvu. Prijave v gozdarskem uradu Vurberk. 1284 2—1

Domajno Ludvik, žihlava, p. Sv. Jurij ob Ščavnici, 16 let star, zdrav, krepek, abstinent, želi mesto mlinarskega ali kovaškega učenca. 1275

Prodajo se: dve njivi, dva travnika in gozd. Razvanje pri Mariboru št. 23. 1290

Prodam po znižani ceni elegantni novi črni dvovrežni paruč in nove sanjke z šestimi sedeži ter večjo množino dobro ohranjenih vinskih sodov od 280 do 400 litrov. Naslov in pogoji se zvedo pri upravništvu »Slovenskega Gosp.« 1309 3—1

Lepo posestvo v izmeri 25 oralov z zidanimi in z opeko kritimi poslopji, ležeče ob lepi okrajni cesti, 10 minut od trga Sv. Lenart v Slov. gor., prodaja ugodno Jožef Jančič, Lormanje, pošta Št. Lenart v Slov. gor. 1305 3—1

Pozor, mlinarji! Proda se 1 dvojni valjak (Walzenstuhl) v dobrem stanu. Več se izve pri Ivanu Klemenčič, Sv. Bol-fenk v Slov. gor. 1303 2—1

Proda se lepo vinogradno posestvo v obsegu dveh oralov in z novo hišo. Kupci naj se zglasijo pri g. Simonu Kitek, županu, Kleče, pošta Studenice pri Poljčanah. 1289

Lepo posestvo na prodaj. — Posestvo leži v Loki št. 23. blizu Frami (pol ure od farne cerkve). Posest meri štiri orale, ima hišo, gospodarsko poslopje in svinjski hlev. Posestnik lahko redi 2 govedi in 5 svinj. Na posesti je zelo lep sadovnjak (jabolke in hruške), sadovnjaka se drži lep kostanjev gaj. Naslov in ceno pove upravništvo. 1223 3—1

10.000 dinarjev nagrade plačam tistemu, kdor izve za kupca, kateri bi kupil enonadstropno hišo, njive, veliki travnik in gozd v malem mestu na Dolenjskem. Cena 300.000 dinarjev. Naslov pove upravništvo tega lista. Znamka za odgovor je priložiti. 1311

Cepljene trte in vkoreninje ne divjake kakor vsako leto tako tudi letos prodaja po najnižji dnevni ceni: Franc Zelenko, posestnik in trtničar, Rucmanci, Sv. Tomaž p. Ormožu. 1300

Trgovski lokal v ptujskem okraju z opravo za upeljano mešano trgovino na zelo dobrem prostoru se takoj odda v najem. Ponudbe na upravo lista pod »Reflektant.« 1296

Na portalis cepljene trte: po- šip, veliki rizing, žlahtina, ranfol, dokler jih je kaj v zalogi, prodaja Franc Raušl, trtnar na Kukavi, pošta Juršinci. Cena po dogovoru.

Lepega vola, živa teža okoli 1380 kg, pri srednji reji, 5 let starega, rjave barve, porabnega za vožnjo na vsaki cesti in na polju želim prodati v mescu januarju 1924. Naslov v upravništvu. 1293

Proda se novozidan mlin na stalni vodi, z opeko pokrit, pripraven za žago; dve sobi, veža, kuhinja, tri kleti, novozidan hlev za govedo in za svinje, dva oralna zemlja. 20 minut od kolodvora. Cena 160.000 din. Vpraša se pri G. Kravčarju na kolodvoru v Smarju pri Jelšah. 1295

Hiša v Mariboru se po ceni prod. Naslov v upravništvu lista. 1267 2—1

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Göthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglašijo ustmeno ali pisмено pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najbolj nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Lovska družba Sv. Primož I nad Muto, pol okraj Slovenj-gradec, želi svoj petelinški lov (Auerhahnjagd) v izmeri 1627 ha in pogojno tudi drobne lesne jerebice na dobo za šest let prodati. Reflektanti se zaradi cene naj obrnejo na Lovsko družbo. 1294 2—1

Kdor potrebuje za novo hišo okna in vrata, zgotovljena, vprašaj: Maribor, Pobrežka cesta 5. 1307

Dobro ohranjen lahek tovarni voz se po ceni prod. Naslov v upravništvu. 1308

Fotografična aparata 6 krat 9 in 9 krat 12, dobro ohranjena, z opremo in učnimi knjigami poceni prodam. Jožef Dobnik, Črna pri Prevaljah.

Štirikolesno brizgalno v zelo dobrem stanju prod. po nizki ceni Prostov. gasilno društvo v Račjem. Vprašati pri društvu. 1268 2—1

Stajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnikih cenah: »Agraria«, veletrgovina z deželnimi pridelki d. z o. z. Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. 1281 8—1

Tomaževo žlindro, fosfat, ka- lijevo sol in druga gnojila dobite vedno v zanesljivi kakovosti najceneje pri Kmetijski zadrugi v Ptuj. 1175 5—1

Gamaše, podplate, usnje ku- pite najbolje pri O. Skaza in drug v Ptuj, Dravska ulica št. 6. 1174 5—1

«Pesmi». Sedem moških zbo- rov (4 obhajilne in 3 velikončne) z dovoljenjem kn. šk. ordinarijata v Ljubljani št. 3550-17, uglasbil in založil Zdravko Ferlič, Loka pri Zidanem mostu. Cena partituri 15 D. Denar se naprej pošlje ter priloži za poštnino 50 p. Naroča se edino pri založni ku. 1235 3—1

MANA

tovarna kanditov d. z. o. z.

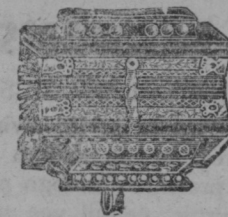
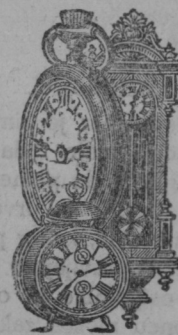
glavna zaloga:
Maribor, Stolna ulica 4.

Priporoča vse vrste bonbo-
nov, peciva in čokolade po
najnižjih tovarniških cenah.

Na drobno! Na debelo!

Kje Vi kupujete

Ure, verižice, prstane, rinčice, zapestnice, zlatnilno in srebrnilno, nakit in slične potrebščine?

Ure, katere Vam prihrani popravke in jezo; ravnotako Vam pošlje vsak drug predmet iz zlata, srebra ali kovine v najlepši in najboljši izvedbi. Tu najdete vse; kar iščete za sebe ali za darila. Zahtevatje krasno ilustrovani cenik, za katerega Vam je treba poslati samo 2 dinarja.

Odpošiljalna tvrdka za ure:

H. SUTTNER, Ljubljana 992

ALOJZI PINTER.

trgovec v Slovenski Bistrici

(pri farni cerkvi)

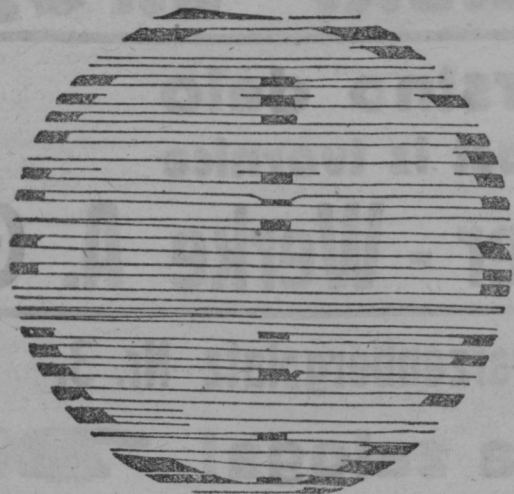
uljudno vabi cenj. občinstvo iz slovenjebistriškega okraja za božične praznike na kupovanje vsakovrstnega specerijskega, železnega in manufakturnega blaga za moške in ženske obleke. V njegovi trgovini dobite dobro blago po zanesljivo nizki konkurenčni ceni. Kupuje pa tudi deželne pridelke, kakor: pšenico, oves, gobe, orehe, fižol, vinski kamen, jajca itd. 1298 2—1

Najbolje kupite v trgovini

Jos. Osolin-a v Laškem

manufakturno, šnečerijsko, železnilno,
poljedelske stroje i. t. d. i. t. d.

Velik natečaj!

Kaj pomeni ta slika?

Za pravilno rešitev smo določili 20 nagrad v skupni vrednosti 3400 din.

Nagrada:

1. nagrada po din. 500 v gotovini, 500 din.
2. nagrada po din. 300 v gotovini, 300 din.
- 3.—10. nagrada po D 200 vrednosti, 1600 D
- 11.—20. nagrada po D 100 vrednosti, 1000 D

skupno 3400 din.

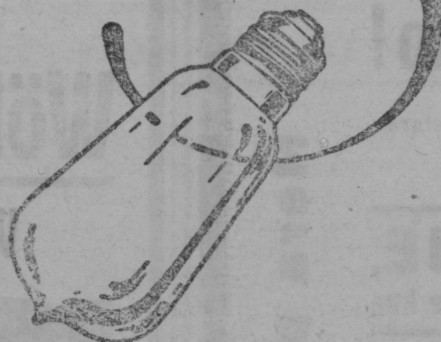
Pogoji:

1. Vsaka oseba v državi SHS se lahko udeleži rešitve, vendar samo z enim odgovorom.
2. Rešitev se naj vpošlje potem dopisnice reklamnemu oddelku tvornice Zlatorog - Maribor. Naveden naj bo časnik in natančen naslov.
3. Vse rešitve morajo biti do 15. decembra pri nas. Ako dobimo nad 20 pravih rešitev, bodo se nagrade zrebale.

Nagrade se bodo razdelile še pred božičnimi prazniki. Imena onih, ki so dobili nagrade, bomo objavili na tem mestu.

Tvornice Zlatorog, Maribor,
preje C. Bros.

Vertex

Prisilna dražba v Lipnici (Leibnitz).

Dne 21. decembra 1923 se proda:

1. V Lipnici (Leibnitz) tovarniško poslopje s stanovanjsko hišo, 4 orale njiv in travnikov ob južni železnici, oddaljeno 5 minut od kolodvora. (Pripravno za tovarno ali poljedelstvo). Priključeno na omenjeno posestvo se lahko prosto kupi gosposka vila, svetla in suha, s kletjo in 1 in pol oralom gaja (parka).

2. Gospodarsko poslopje v Oberfahrenbachu pri Heimschuh-u ob železnici v Sulmski dolini (Sulmlaterbahn) okoli 7 oralov zemlje in gozda s hišo in gospodarskim poslopjem.

3. V Unterfahrenbachu okoli 3 orale njiv in travnikov. (Vse v sodnem okraju Lipnica—Leibnitz v avstrijski republiki).

Pojasnila se dobijo pri Guidu Marx v Lipnici (Leibnitz). 1291

M. Rauch, Celje.

priporoča svojo bogato zalogo steklenega in porcelanskega blaga ter primerna darila za Božič in Novo leto, kakor: service za kavo, čaj, likere itd. ter raznovrstne kuhinjske posode. — Konkurenčne cene! 1269 6—1

200 kron

na dan lahko vsak zasluži doma v svojem kraju, kdor hoče moje izdelke prodajati. Pošljite mi v pismu za pojasnila svoj naslov in marko za odgovor. Josip Batič, Lj. tija 75. 1288 10—1

Marija BAUMGARTNER
zaloga pohištva
Celje, Gosposka ulica 25

Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj
Opeke
vseh vrst
Apno
Cement
Premog
Opekarna
JAKOB MATZUN, Ptuj

JOS. NEKREP
tesarski mojster in stavbeni podjetnik
sprejme vsa v njegovo stroko spadajoča dela in jih izvede ročno in ceno.
MARIBOR, SMETANOVA 59.
Telefon 140. 10—9 290

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica) 13-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Orehove hlode

in vse druge vrste okroglega lesa kupuje po najvišjih cenah proti takojšnjemu plačilu

Matija Obrar

lesna trgovina in električna žaga

Maribor, Tattenbachova ulica (Loška ul. 15)

Istotam se tudi proda ali zamenja za les jako lepi koleselj, skoraj novi.

Prikladna in poceni božična in novoletna darila za mlade in stare najdete vsi v galanterijski trgovini

JOŽEF MLINARIČ, GLAVNI TRG 17. 1270 3—1

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lekarni Marija Pomagaj. Čitajte njegove tri knjige o jetiki.

Najlepše božično darilo so : štampilje :

iz kaučuka, v vsakovrstni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, v potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
(nasproti glavnemu kolodvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, v vseh velikostih, posebno primerne za trgovce, društva, in pisarne. — Nadalje numeratorje, šablone, pečati ter vsakovrstne napisne tablice na pločevini in emajlu. — Zahtevajte cenike zastonj.

Poču

dovito nizkih cenah kupite letos

volneno blago

za ženske in sukno za moške obleke, kakor tudi vse drugo manufakturno robo, v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros-cene. Radi splošnega pomanjkanja denarja treba povsod štediti

ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki. 949

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ugotovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje ne morete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja.

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠAL

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za udel! Za vrat! Za glavo! Za zobel! Za negovanje ust! V zili! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodejajoč, bolečine lajšajoč, koristen in mnogostorinsko uporabljen. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najpošlje sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi Vi rečete:

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!

- 3 dvojnatih ali 1 špecijsalna steklenica 24 din.
- 12 dvojnatih ali 4 špecijsalne steklenice 89 din.
- 24 dvojnatih ali 8 špecijsalnih steklenic 151 din.
- 36 dvojnatih ali 12 špecijsalnih steklenic 214 din.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 D in 6 D; Elza-mentolni črtniki 7 D; Elza-švedska tinktura za želodec D; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok D; Elza-ribje olje 20 D; Elza-voda za usta 12 D; Elza-kolinska voda 15 D; Elza-šumski miris za sobo 15 D; Glycerin 4.80 D in 18 D; Lysol, Lysoform 25 D; Kineški čaj od 2 D dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 D; Elza-mrčesni prašek 10 D; strup za podgane in miši 8 D. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 10 odstot. doplatka. Pisma je natančno adresirati na: Eugen V. FELLER, lekarnar, Stubička donja, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

DRVA
premog
OVES
koruzo
opeko
trgovsko opravo, auto, šivalni stroj, voz proda
OSET ANDREJ
Maribor, Aleksandrova 57
Telefon 88.

Kam naj dam laneno prejo tkanje?
Samo v tkalnico domačega platna
„KROSNA“
v Ljubljani
Zrijskega cesta št. 6, nasproti cerkve sv. Jožefa
kjer tudi lahko zamenjaš laneno predivo za lepo domače platno.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

- a) ZA OTROKE**
Krišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Priatelj otroški po 6.50 in 7.50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih po 11 din.
- b) ZA ODRASLE**
Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebesa, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljice 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.
- Venec pobožnih pesmi 15 din.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.
Kvišku sreča Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.
Družba vednega češčenja. Dve molitveni uri 3 din.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice sre 5 din.
Vir življenja 18 din.
Duša popolna 20 din.
Duša spokorna 20 din.
Bog med nami 12 din.
Večno življenje (rdeča obreza) 24 din., (zlata obreza) 33 dinarjev.
Slava Gospodu 18 dinarjev.
Nebeška hrana I. in II. del 15 din.
Priprava na smrt 16 din.

Čuite!

Čuite!

Ne zamudite
ugodno priliko!

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v staro-
znano trgovino

CELJE,
tik farne cerkve

CELJE,
tik farne ce kve

Vsleđ ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvor-
nic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih
cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega
blaga kakor: moško ter žensko sukneno in volneno bla-
go, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujavo
kotenino, cajgi, nogavice, letno in zimsko perilo. Poseb-
no velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut
in šerp, kakor tudi cajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Alojz Drofienik
Celje, Glavni trg 2.

Na drobno!

Na debelo!

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri tvrdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

Na drobno!

Na debelo!

SPODNJEŠTAJERSKA
LJUDSKA POŠOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA št. 6, reg. z. z n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se
zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

Poljedelski stroji

prvovrstno delo
naravnost iz tvornice

Wöllersdorfer - Werke A. G.

Wien, I. Schwarzenbergplatz Nr. 3.

Velika zaloga!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri 'BELEM VOLU'

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama.

SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filijalka; MARIBOR, Šolska ulica št. 2.

DANIEL OMERZU
SLOVENSKA BISTRICA

TRGOVINA Z MANUFAKTURO IN ŠPECERIJO

Vedno sveža velika zaloga češkega in angleškega sukna za moške
Nizke cene! in ženske. Nizke cene!

Volneno blago za neveste!

Svilnate robce, platno, cefirje, barhente i. t. d.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ
Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!!Perje za postelje!!!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblašteni prodajalec srečk državne razredne loterije.